

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

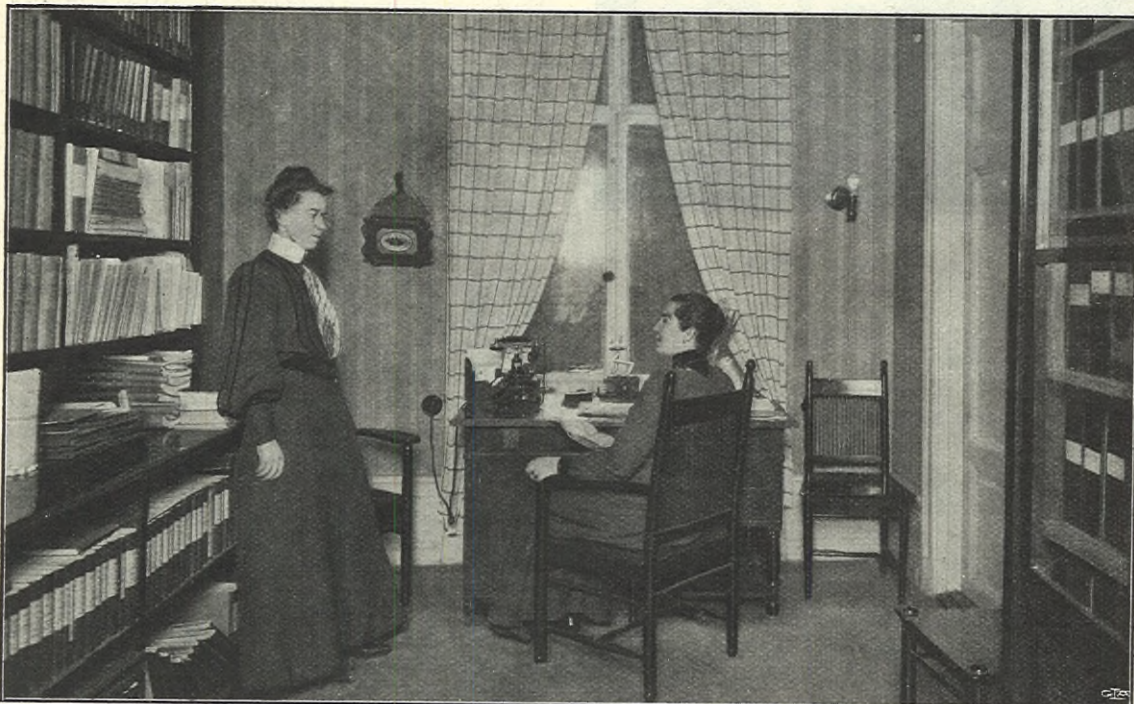

ILLUSTRERAD TIDNING

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

CENTRALFÖRBUNDET FÖR SOCIALT ARBETE. UPPLYSNINGSBYRÅN MED FÖRESTÅNDARINNAN FRU E. BROOMÉ.

BEHÖFVA VI SOCIAL KUNSKAP?

NÄR VI se ut öfver världen, och när vi se på företeelserna inom vårt eget land, kunna vi icke gärna undgå att märka, att det är en betydelsefull tid vi lefva i, en afgörelsernas och omdaningarnas tid. Det gäller folkens ställning till hvarandra, det gäller de olika samhällsklassernas ställning och de enskilda människornas förhållanden.

Krafven på frihet för individen växa fram starkare än någonsin, men samtidigt stegras krafven på ansvarskänslan mot samhället. Ty allt efter som det moderna samhällslifvet utvecklats sig, ha människorna blifvit mer och mer beroende af hvarandra. Det finns väl knappast någon, om hvilken man kan säga, att han står ensam, utan något slags beroende af andra människor, vare sig i sin ekonomi, sitt arbete eller sin andliga utveckling. Och liksom de enskilda människorna genom tusentals intressen bindas vid hvarandra och lefva lifvet mer gemensamt än förr, har också gemenskapen mellan folken utvecklats med utomordentlig hastighet, i det de andliga såväl som de ekonomiska förbindelserna mellan dem blifvit allt flere och starkare. På många sätt få vi erfara denna sig allt mer utvecklande gemenskap. Så har ett krig borta i Östasien inflyttande på penningmarknaden och på handel och industri litet hvarstades i Europa. Så kan en strejk i de engelska kolgrufvorna fördyra driftkostnaderna för våra industriella företag. Missväxt på bomull i Amerika förorsakar förluster för våra väfverier och spinnerier, arbetsbrist för våra arbetare.

Å andra sidan få vi ju erfara gemenskapens verkningar, när nyttiga uppfinningar och uppäckter, som gjorts i andraländer, nästan omedel-

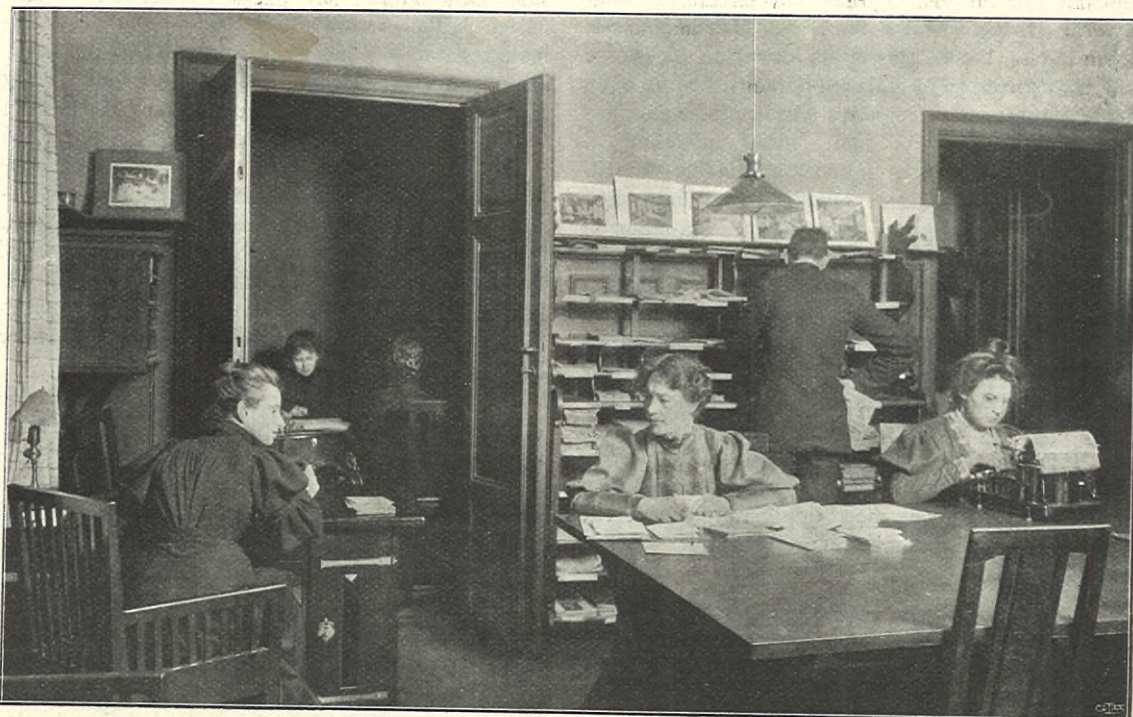
bart komma oss till godo, när viktiga andliga väckelser, när vetenskapens och konstens frukter komma till oss från de stora kulturfolken. Genom de moderna samfärdsmedlens förmåga att afkorta afstånden komma människor af olika nationalitet lätt i personlig beröring med hvarandra, genom telegrafens, postväsendets och pressens utveckling spridas meddelanden otroligt snabbt

öfver hela världen. Berömda författares arbeten utkomma samtidigt på tre, fyra språk, en mästares taflor sändas världen rundt för att utställas eller bereda, spridda i aftryck, glädje åt millioner människor af olika nationer. Vi se, hur världsutställningar anordnas, hur män och kvinnor från alla världsdelar samlas till kongresser för att öfverlägga om mänsklighetens stora frågor, hur världsförbund bildas af föreningar, som i olika länder arbeta för samma mål. Och vi se hur samma företeelser inom det sociala lifvet uppstå inom olika länder, hur samma kraf på ombildning af samhällsförhållandena till de kroppsarbetande skarornas förmån, samma kraf på rättvisa i tillgodogörandet af kulturens frukter framträda hos olika folk.

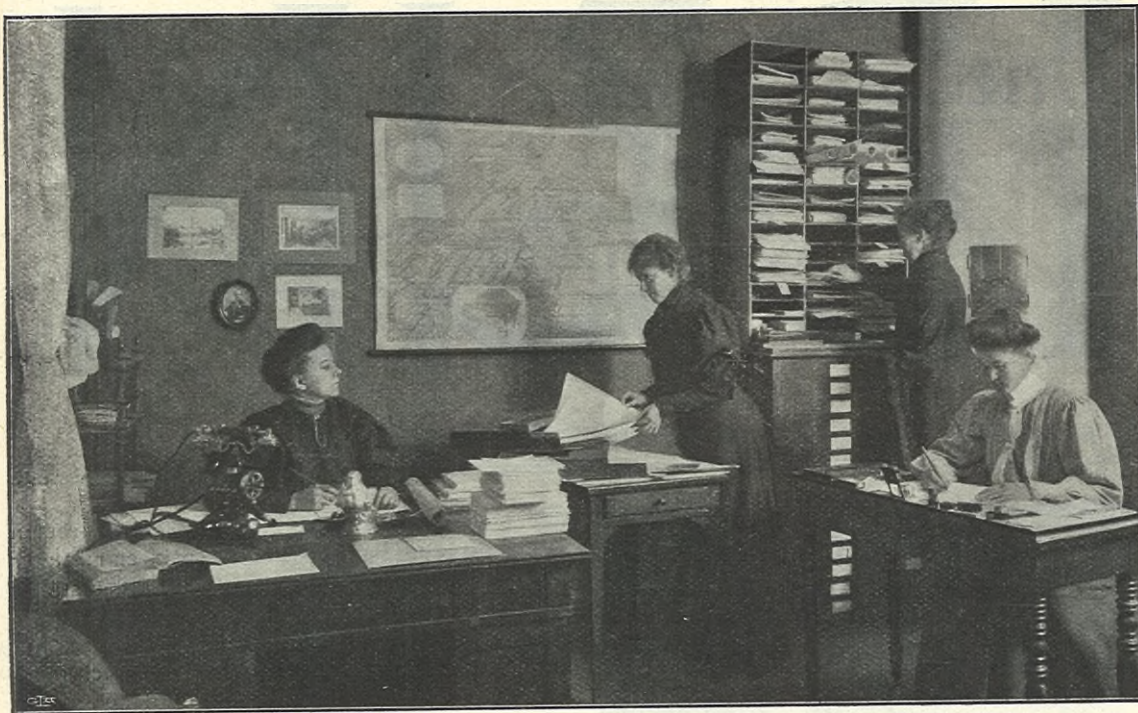
De sociala frågorna äro de, som framför allt vänta på sin lösning. I vårt land har under de senaste åren ett lifligare intresse för dessa frågor gjort sig gällande, och särskildt ha de senaste allvarliga politiska händelserna, genom hvilka vårt folk tvungits till själfranskning, kommit mången, som förut med likgiltighet eller öfverlägsenhet betraktat arbetsklassens fordringar, att inse nödvändigheten af sociala reformer.

Men ännu stå alltför många oförstående eller rent fiendliga inför denna mäktiga tidsrörelse, som de likväl icke kunna undvika att komma i beröring med, och ännu är antalet af dem, som verkligen taga del i arbetet för sociala reformer, försvinnande litet. Och där socialt intresse finnes, där man vaknat upp till medvetande om att socialt arbete behöfves, där är intresset blott alltför sällan grundadt på verklig kunskap om förhållandena.

Dock, ju mer hågen väckes att verka något till de sämre lottades hjälp, ju flere områden af

LÄSESALEN. VID SKRIFBORDET TILL VÄNSTER SEKRETERAREN FRÖKEN GERDA MEYERSON, LÄNGST TILL HÖGER BIBLIOTEKARIEN FRÖKEN I. RAPHAEL.

FATTIGVÅRDSKOMMITTÉNS ARBETSNUM. VID SKRIFBORDET SEKRETERAREN FRÖKEN E. PAULI.

det sociala lifvet, som visa sig kräva reformer, desto större blir också behovet af social upplysning och kunskap.

Ty det är ju icke nog med att representanterna för de olika samhällsklasserna veta alldeles för litet om hvarandras lefnadsvillkor och lifsåskådningar, att de — ehuru de stå i ett ömsesidigt beroende af hvarandra — känna hvarandra alldeles för litet, de äro i förvånande utsträckning okunniga om, huru det samhälle de lefva i styres och är inrättadt. Denna okunnighet, hvilken vi finna likaväl hos de bildade som hos de obildade, är icke sällan orsaken till stridigheter och missgrepp.

Social upplysning behöfver spridas till alla samhällsklasser. Arbetet på sociala förbättringar — det må nu utföras för folket eller genom folket — måste byggas på kunskap, om det skall kunna lända till verklig nytta.

Insikten härom skapade i utlandet under senare hälften af förra århundradet en hel rad s. k. sociala upplysningssällskap, hvilkas uppgift just är att utbreda en visserligen på vetenskapligt arbete och vetenskaplig forskning grundad, men populariserad kunskap om sociala förhållanden. Dessa upplysningssällskap ha sedermera inrättat sociala institut och byråer. Af sådana äro utan tvifvel Musée social i Paris det förnämsta. Det grundades 1894 genom en donation af greve de Chombrun på 2 millioner francs, har en egen ståtlig byggnad med stora föreläsningssalar, utställningslokaler, där man finner modeller till arbetarbostäder och fabriksbyggnader, anordningar till skydd mot olycksfall i arbete, modeller till hygieniska anordningar, mängder af grafiska tabeller och statistiska framställningar jämte ett 17,000 nummer stort, utomordentligt väl ordnat bibliotek i sociala ämnen. En stor del af biblioteket utgöres af genom institutets arbete åstadkomna utredningar och statistiska uppgifter. Musée social är en idealisk institution för den, som vill idka sociala studier, men en lika viktig och lika välskött afdelning af dess verksamhet är den, som praktiskt befordrar socialt arbete och med upplysningar och råd samt äfven ekonomiskt understödjer nyttiga sociala företag.

Något mindre vetenskapligt och byråkratiskt inrättadt, men mera på det praktiska arbetet till väckande af socialt intresse anlagdt, är det amerikanska uppelysningsinstitutet "American Institute of Social Service" i New-York, som särskildt utmärkt sig genom det intressanta

sociala material det hopbragte till St. Louis-utställningen 1904.

I Berlin och Frankfurt am Main, i London, Amsterdam och Köpenhamn finnas sociala uppelysningsbyråer, hvar och en karaktäristisk på sitt sätt, men alla verkande för samma mål, det som också vårt svenska uppelysnings-sällskap: "Centralförbundet för socialt arbete" gjort till sitt.

"Att väcka intresse för och sprida kunskap om sociala spörsmål för att därigenom medverka till lösningen af viktiga samhällsfrågor," så formulerar C. S. A. — som det i hvardagslag kallas — sin uppgift.

Stiftadt i juni 1903, utgör det en sammanlutning af icke mindre än 26 olikartade sociala föreningar, de flesta i Stockholm. Hvarje förening, som af C. S. A:s styrelse kallas att ansluta sig, utser högst 5 representanter, hvilka årligen välja styrelse och afgöra en del andra ärenden. Ordförande är för närvarande herr Ernst Beckman, v. ordförande fru Agda Montelius. Dessutom sammantråda representanterna till möten och diskussioner. I C. S. A:s uppgift ingår nämligen äfven att söka sammanföra personer från olika sociala verksamhetsområden, så att de kunna taga del af hvarandras arbetssätt och erfarenheter, diskutera sociala frågor och på så sätt lära känna och gagna hvarandra. Dessa möten hållas vanligen i C. S. A:s lokal; Lästmakaregatan 6, där uppelysningsbyrån och biblioteket äro inrymda. Här finnes en treflig läsesal, hvars hyllor upptagas af en ganska respektabel samling böcker och broschyrer på olika språk, företrädesvis i bostads- och egnahemsfrågor, kooperation, samhällshygien, arbetarskydd, själfhjälpsverksamhet, emigrationsfrågan, jordfrågan, kommunal arbetsförmedling m. m. Dessutom finnes ett sjuttiofå svenska och utländska tidskrifter, sociala uppslags- och handböcker samt grafiska tabeller och fotografier till belysande af sociala förhållanden.

I byråföreståndarinnan fru E. Broomés rum vid sidan af läsesalen finnes riksdags- och kommunaltryck i band vid band, äfvensom ett stort skåp, där i kartonger ordnats stadgar, årsberättelser och meddelanden från sociala föreningar af alla slag i in- och utlandet.

Mycket värdefull anses också afdelningen af registrerad tidningsurklipp i sociala ämnen vara. Uppelysningsbyrån och biblioteket äro afgiftsfritt tillgängliga för allmänheten alla hvardagar 12—3 e. m. samt måndagar 7—8 och lördagar 6—8 e. m. Förfrågningar af mångahanda slag göras, dels muntligen, men ännu oftare skriftligen

från alla delar af Sverige, äfvensom från utlandet. Från de utländska uppelysningsbyråerna, med hvilka C. S. A. samarbetar, ingå tidt och ofta skrivelser.

Så ha råd gifvits för inrättande af Kindergarten och kolonitragårdar, för startandet af ungdomsföreningar och sociala klubbar, för kooperativa företag och folkbibliotek m. m. En stor del af förfrågningarna utgöres af begäran om litteraturanvisningar och om anvisning på passande socialt arbete åt personer, som önska sådan verksamhet. Sociala föreningar och institutioner, som äro i behof af frivilliga eller aflönade arbetskrafter, kunna nämligen anmäla detta hos C. S. A.

En särskild afdelning finnes för upplysningar i egnahemsfrågor, den förestods under 1905 af arkitekten Ragnar Östberg. Särdeles viktig är också den afdelning, som kallas "C. S. A:s kontor för fri rättshjälp åt obemedlade". Framstående medlemmar af Sveriges advokatsamfund ha tagit denna afdelning om hand och lämna afgiftsfritt juridiska upplysningar åt obemedlade personer. Att mottagningarna, som hållas tisdagar, torsdagar och fredagar kl. 7—9 e. m., äro talrikt besökta, behöfver väl knappast sägas.

C. S. A:s lokal är sålunda nästan ständigt upptagen. Den rymmer inom sina väggar dessutom Social Tidskrifts redaktion och den s. k. Fattigvårdskommittén. Denna kommitté tillsattes förra våren, då C. S. A. af en enskild person erhöi en summa af 20,000 kronor med uppdrag att göra en utredning af Sveriges fattigvårdsförhållanden jämte ett förslag till deras reformerande. Den ingalunda lätta, men viktiga och, som man hoppas, gagneliga uppgiften öfverlämnades åt fattigvårdsinspektören A. Lindblom, redaktör G. H. v. Koch, borgmästaren Jakob Pettersson och fröken Ebba Pauli. Den sistnämnda är fattigvårdskommitténs sekreterare och har allt det dagliga arbetet om hand. Till ordnande af materiel, utarbetande af tabeller m. m. har fröken Pauli hjälp af en hel skara unga damer, som frivilligt utföra det vidlyftiga skrivarbetet. Resultaten af sina i Sverige och utlandet gjorda studier och undersökningar publicerar fattigvårdskommittén i skriftserien "Fattigvård och folkförsäkring", hvars 5 första häften utkommit.

Som det synes, tager C. S. A. många både kvinnliga och manliga arbetskrafter i anspråk. Så ha en hel del framstående fackmän på det sociala och kommunala området biträdt såsom föreläsare vid de olika föreläsningssalarna, som anordnats. Särskildt omtyckta voro föredragen om Stockholms kommunala förhållanden, kombinerade med besök vid gas- och elektricitetsverket, uppvisning hos brandkåren o. s. v. Dessutom har C. S. A. en serie maskinskrifna sociala föredrag att hyra ut åt föreningar och skolor, och på begäran anskaffas också, då så ske kan, föreläsare i sociala ämnen till landsorten.

Naturligtvis ingår i C. S. A:s uppgift äfven att utgifva skrifter. Men f. n. publiceras endast sociala tidningsartiklar, i det man till ett antal landsortstidningar på olika orter en gång i månaden utsänder en af fackmän i ämnet för C. S. A:s räkning författad uppsats i någon aktuell social fråga. På så sätt söker man verka för sociala kunskaps spridande i vidare kretsar.

Just nu arbetas det föröfrigt flitigt på en ytterligare utvidgning af den ganska omfattande verksamheten, nämligen på ordnandet af en social utställning i Stockholm. Denna utställning, som öppnas om några veckor och är ämnad blifva permanent, skall främst omfatta en afdelning af skyddsanordningar mot olycksfall i arbete, hvilken anordnas af Föreningen för arbetarskydd. Nationalföreningen mot tuberkulos och Centralbyrån för nykterhetsundervisning ordna hvar sin särskilda utställning och C. S. A:s afdelning kommer företrädesvis att omfatta socialhygien, bostadsfrågan, den industriella ar-

Lagermans flytande putspomada BON AMI.

betarfrågan, folkbildning, fattigvård och välgö-
renhet.

Inbjudningar till deltagande i denna utställ-
ning ha utsändts till fabriksägare, föreningar
och sociala institutioner öfverallt i Sverige. Me-
ningen är att insamla och utställa ett material,
som i fotografier, tabeller och korta beskrif-
ningar kan gifva en bild af sociala förhållanden
och socialt arbete i vårt land. Tillslutningen
har dock ännu icke visat sig så stor. Ännu
är ju C. S. A:s arbete blott föga känt, ännu
är behöfvat af social kunskap allt för litet vä-
ket hos vårt folk.

Men säkert är att en sådan kunskap behöfves
och bör spridas till alla samhällsklasser. Den
skall bidra att stärka fosterlandskärleken och
medborgarandan. Därigenom att människorna
få närmare kännedom om hvarandras förhållan-
den skola de lära sig förstå hvarandra bättre,
och mycken misstro och fiendskap skola för-
svinna. Kunna vi lära oss inse att, ehuru vi stå
på olika platser i samhället och under olika in-
flytelser, det dock är ett gemensamt arbete vi
utföra och under ett gemensamt ansvar vi lefva,
så skola klassegoismens och klasshatets mörka
skuggor mer och mer flykta. Krafven på re-
former skola nog växa fram starkare än någon-
sin, men arbetet för reformerna skall utföras
under ansvars känsla och samhällskänsla.

GERDA MEYERSON.

SORG I BYGDEN.

HÄR VAR oss så godt i den leende trakt,
kring sjöarnas stränder i lummig prakt
sig skogen bredde så vida.
Bak kransen af ljusgrön, hvitstammig björk,
den stod där så väldig, skyhög och mörk
med stammar sida vid sida.

Den älskats och vårdats från släkt till släkt . . .
sig topparne reste mot skyn så käckt
och rötterna rundtom sig sträckte,
i vindarnes spår gick ett mäktigt sus
och fåglarna sjöngo i solens ljus,
när morgongryningen bräckte.

Vi hörde visst talet med rysning kall
om skogars sköfling och furors fall,
vi hörde, men *ville* ej höra.
Det var som en saga, så ful och stygg;
vår skog stod så säker och vårdad och trygg,
den fick ingen ovän röra.

Så var det i går. Om du lyssnar i dag,
så hör du ett ljud som af yxors slag,
ett ljud, som ger eko vida.
Ty skogen har sålts för det röda gull,
och skogens jättar med topp i mull
nu mejas sida vid sida.

Där darrar ett sus och jag fattar det väl:
den våndas och vrider sig, skogens själ,
jag hör hur den kvider och klagar.
"Hvad har jag förbrutit? Er blomstrande bygd,
den stod där så trygg i mitt värnande skygd
i dag som i forna dagar."

Och dock med din kraft och spirande brodd
för guld har du skymfligen blifvit förråd,
dina kronor fällda i gruset!
Men de, som ha sålt dig för vinning snöd,
och de, som ha dömt dig till fall och död,
må gömma sin blick för ljuset.

Snart ligger den kullvräkt, skogens sal,
och snart står bygden öde och kal
och vindarne stryka så kalla.

De täcka nejder, oss förr ha gladt,
sin rikedom mistat, sin bästa skatt,
när skogen och lunderna falla.

Säg aldrig, att svensken älskar sitt land,
så länge han sköflar sin egen strand
helt fritt efter eget tycke!

Säg aldrig, att lagar ha skrifvits nog,
så länge ej finns en, som skyddar vår skog,
vårt ädlaste, vackraste smycke.

SNORRE.

LÖGNEN. TRE KAPITEL UR LIFVET AF JOHANNES UDDIN.

I.

KÄRE LÄSARE, jag skulle önska, att jag
hade någonting mera originellt att be-
rätta dig än efterföljande. Men det är du
själf, som skall göra det originellt. Gör det
så småningom till någonting enastående och
oerhördt, som aldrig inträffar.

Min berättelse handlar om tre unga männi-
skor, Cecilia och hennes fästman Börje samt
vidare en herre, som i begynnelsen var obe-
kant för dem bägge; hette Gunnar.

Om denna berättelses första kapital hafva
säkert olika människor olika tankar. Af Börje
och Cissi var det egentligen bara Börje, som
var kär. Men han var en mycket bra och på-
litlig karl, och Cissi fick för sig, att han skulle
bli en bra man. Och när de hade varit be-
kanta ett års tid, friade han efter alla konstens
regler och fick ja. Cissi hade nämligen då
lyckats tämja sin fladdrande och af tusen stäm-
ningar och drömmar öfverfyllda själ till en
smula praktiskt förstånd. Och hon hade lyc-
kats så öfver förväntan väl, att numera hvarje
själfanalys befäste hennes öfvertygelse, att hon
var verkligt kär i Börje.

Deras förlofning var ännu hemlig, när hen-
nes fästman reste långt bort på lång tid för
att arbeta för deras gemensamma hem. Det
var naturligtvis ett smärtsamt afsked. Hon
följde honom till stationen. Och att de under
dessa flyende ögonblick talade om sin kärlek,
må ingen förtänka dem.

Jag rår inte för att deras afskedssamtal tro-
ligen föga skilde sig från alla andra älskandes.

"Min älskade," sade den lilla fästmon tro-
fast, "hur länge du än dröjer, så kan du dock
alltid veta, att jag väntar på dig. För mig
är ingenting af något värde längre än jag äger
ditt hjärta. Om någon någonsin bragte mig
underrättelsen, att du icke mer behöfde mig,
då skulle för mig endast återstå att sitta på
kyrkogården och afundas alla dem, som komma
dit så lugnt och fridfullt i en svart kista."

Om jag icke är illa underrättad, var näsdu-
ken, som viftade efter tåget, våt af salta tårar.
Och hvem vill påstå, att de icke voro upprikt-
tigt menade? — Hon var i den stunden fullt
ärlig i sin tro, att ingen lefvande skulle kunna
fylla den bortfarnes plats. Hon hade gärna
velat springa efter tåget, om det hade gått
för sig.

Emellertid begaf det sig, att hon ej långt
därefter mötte en gammal herre, som heter
Tiden; och den ha många mött före henne.
Det är en gammal kvacksalfvare, som ännu
aldrig blivit skrämna sig af de förordningar,
med hvilka man förföljt sådana. Men så må
vi också låta honom hålla på, ty det är en
slängd gubbe, som utfört många underbara
kurer, där alla jordens doktorer stått alldeles

Köp Svart Siden.

Begär profver franko af våra garanteradt
solida sidentyger från 90 öre till kr. 13 pr mtr.

Specialité: Sista nyheter af brud-, sällskaps-
och promenadtoiletter, äfven i kulört och hvitt.

Sändes tull- och portofritt till privata.

Schweizer & Co., Luzern S. G. (Schweiz)

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

rådlösa. Och vi måste säga till hans beröm-
melse, att han aldrig humbugar med reklamer
och utpressningar. Ingen kan visst riktigt få
klart för sig, hvad han kan lefva af. Men
säkert är, att han gör allting gratis.

Cissi mötte honom som sagdt. Och knappt
hade hon tagit emot hans erbjudna förfrisk-
ningar, innan hon med ens tyckte, att världen
omkring henne såg mindre trist och ödslig ut.
Jag vet inte, om Tiden bar sig riktigt korrekt
åt emot henne. Men det var också på grund
af hennes egen disposition, hans medel hade en
så stor framgång. Och alldeles bestämdt var
det i den största välmening, han började med
de besynnerliga medel, han har, utplåna Börjes
bild i hennes goda hjärtas guldinfattning. He-
derligt nog sökte hon själf återställa de blek-
nande dragen. Men det visade sig mycket be-
svärligt, för att ej säga omöjligt; och hennes
allvar tröttnade så småningom.

II.

Man kan tycka ibland, att världen kunde
styras litet annorlunda, ehuru vi hafva anled-
ning hoppas, att alla olyckor äro den svarta
åker, i hvilken en osyrlig hand nedlägger lyc-
kans utsäde. — I detta fall synes allt ha kun-
nat gå bättre, om Börje i tid återvänt. Så
länge hans plats ännu var tom, skulle han
säkert själf med lätthet ha kunnat åter intaga
den. Men de makter, som styra världen, ville
icke så hafva det.

Efter hvad det kan tyckas, i ett mycket
olämpligt ögonblick, läto de Gunnar träda in på
scenen. Och härmed börjar andra kapitlet.

Det måste medgifvas, att Cissan aldrig be-
mödade sig att bli kär i Gunnar, utan tvärtom
gjorde aktningvärda försök i motsatt riktning.
Och för att icke göra Gunnar orätt, måste det
också omtalas, att han ingenting visste om nå-
gon förlofning. Detta är ju också ett tecken
till, att Börjes bild var alldeles förbleknad i
detta lilla skälfvande kvinnohjärta, som magne-
tiserade honom. Ty annars hade Gunnar vis-
serligen snart måst få syn på den bilden, när
han började bli kär. Då hade han icke behöft
blifva kär och därtill stormförtjust öfver att
hans kärlek var besvarad, tills hennes darrande
bekännelse öfverföll honom som en bomb eller
en granat i en fredlig folkförsamling.

Du underliga lif! — där stå dessa två unga
människor med all världens lycka och all för-
bannelse i samma bäfvande hand. De gå med
dans i hvart steg och järnkedjor om hvarje fot.

För att icke bli för lång, måste jag börja
äfvén detta kapitel i slutet, ehuru jag däri-
genom åter tvingas att göra utdrag ur ett af-
skedssamtal; men det har ingen likhet med det
föregående.

Det var en oktoberkväll med dimma och
mörker. Den gamla lata och grumliga ån flöt
som vanligt trögt och dystert, och några träd
och en gles rad lykktor följde den bort i
mörkret.

SALUS
Garanti **CACAO**

I plomberade påsar
* à 100 gr. $\frac{1}{4}$ & $\frac{1}{2}$ kg. *
Pris 35 öre pr hg.

Obs. noga garantimärket
"Sålus"
och blått tvärstreck.

* **Hultmans Fabriker**
Malmö. Telefon 661

Underteknad som jag
är Gunnars försvärför,
amen ännu ännu ännu
alla anspråk på en god
bilag när drugg träte och
Sundhöit.

Lagerborg & Thelius
sty. af detta Hvitpudret och
Pörligom för kunnat i

Samma väg gingo Cissi och Gunnar arm i arm. "Jag har skrivvit, Gunnar," sade Cissi, "både till mor och honom. Mor säger, att det är förskräckligt och orättfärdigt."

"Det är förskräckligt, men icke orättfärdigt," genmålde Gunnar. Hans röst var osäker, ehuru han försökte göra den så fast som möjligt. "Orättfärdig är denna förställning, men aldrig en ärlig bekännelse. Låt oss bekänna, hvad som då än månne ske. — I själfva verket är er förbindelse redan bruten, emedan den inre samhörigheten är förbi eller aldrig har existerat. Låt oss sönderkrossa detta skal, som icke längre döljer någonting annat än en inre lögn och olyckor!" Det var samma ord, som han sagt flere gånger förut.

Oktober vinden, som susade omkring som en fredlös själ, hann yttra några obegripliga ord, innan Cissi svarade. Hon talade lågt och likasom hämtade upp orden med stor ansträngning ur ett underligt djup.

"Han har skrivvit, att han kan aldrig tro på, att jag vill öfvergifva honom. Om det vore sant, skulle han gripas af förtviflan. Han tror, att jag skämtat med honom. — Gunnar! Jag kan det inte! Nej, jag kan det inte!"

Återigen drog en ödslig suck döende genom luften, innan hon fortsatte. Hon tog upp en ny tankegång med samma entoniga röst, som om hon icke märkte det, utan endast lyssnade till inre röster, som talade osammanhängande. Hon talade som för sig själf:

"Det vore ingen lycka ens för oss. Nej... ingen lycka för... oss... Det vore en orätt, som aldrig kunde utplånas... aldrig... att bedraga den, som tror på en, den, som man... lofvat... lofvat... hela sitt lif... Hvad jag kan göra för honom, det skall jag göra... ja, allt hvad jag kan göra för honom... det skall jag... ja... det skall jag göra."

Det var en klocka, som slog. Och äfven Gunnar hörde som i yrsel, att en klocka slog. Ändtligen förstående famlade han omkring såsom den, som i sömnen och mörkret har klättrat upp på taket och plötsligen vaknar och får svindel.

Och han var som en elektrisk konduktor, i hvilken någon hållit under laddningen. När denna person långsamt drar bort sin hand, får han en blixt efter sig.

Någonting liknande hände nu, då Gunnar efter lång tystnad plötsligen utbröt: "Å, jag förstår visst först nu, men nu förstår jag det också, hurudan din kärlek egentligen är; jag borde ju sannerligen ha vetat det förut, att den har intet fädernesland; jag hör just nu suset af den, när den bryter upp för att uppsöka en annan plats."

Det skulle han aldrig ha sagt. Ty det var orättvist sagdt. Men han visste väl knappt hvad han sade. Cissi böjde sig som under ett piskslag bakifrån. Därefter vände hon sig mot gärningsmannen med sitt lilla hufvud nedböjdt och höjde långsamt de långa våta ögonfransarna. Och när hon sade: "Gunnar," gjorde hon på

sitt sätt detsamma, som Sturen gjorde, när han kysste Erik XIV:s dolk.

Och Gunnar visste inte hvad han gjorde. Ty han slog armarna omkring henne och grät som ett barn.

Därefter var det underligt, att de tänkte på att gå hem, ty deras pulsar slogo i feber, som om de ville genomfara hela den vida världen. Det var underligt, att de sågo vägen genom dimman, ty aldrig har ett tjockare och ogenomträngligare mörker varit utbredt omkring två unga människor.

"Allt hvad jag kan göra för honom, det skall jag göra," det var de sista ord, hon sade vid afskedet för alltid.

III.

Nu kommer det tredje och sista kapitlet, och i detsamma uppträda samma personer som i det första. Ty Gunnar, han är ur leken. Vi måste lämna honom kvar på vägen. Ty han har inte orkat fortsätta. Man har berättat mig, att Tiden sökt ta hand om honom, men misslyckats. Då hans historia ej erbjuder någonting vidare af intresse, måste vi likasom lifvet gå förbi honom.

Men känner du igen den unga vackra frun där på tåget? — Ingen kan ha ett så brunt, vågigt hår, så skålmska ögon, en så vek hållning i all dess rakhet, ingen annan än Cissi. Hon vinkar just nu farväl åt sin mor och sina syskon. Bakom henne står en man med helskägg och hårda drag. Han betraktar tydligen alltsamman med likgiltighet. Men det är i alla fall hennes man, det är Börje.

Cissi vill ej låta om sin känsla af någonting ohyggligt. "Så trefligt," säger hon, "så förtjusande; bara vi två; ingen annan än vi två; vi två hand i hand få..."

Tystna, du vind, som flaxar kring kupéerna och tjuter i öronen, tyst, alla rasslande och ständigt kringhvirflande hjul, tyst, du stönande dragare, som blåser ut din andedräkt, som om du aldrig mer skulle få igen den! — Hennes man har ej hört, hvad hon har sagt. Han har gått in och satt sig. Ty han reser ensam.

Gå tillrätta med dig själf, Cissi, medan du står kvar ensam! Du har god tid. Ty han skall ej återvända. Kalla på honom — han skall ej höra dig. Smek och tjäna honom. Han skall betala dig med föda, husrum och allting fritt. — Till hjälp! — hennes skyddsängel: hon har gripit tag i järngrinden, som om hon skulle svimma och störta af tåget.

I själfva verket var det alla de fyra föregående lefnadsåren, som i detta ögonblick med ett brak störtade tillsammans öfver lilla fru Cissi. Och de voro ej bättre genomledda, än att deras tyngd så när kommit henne att svimma.

Det var som om marken brast under henne, och eld och rök från de underjordiska fångelserna togo tag i hennes kläder och slogo henne i ansiktet för att kväfva henne.

Och såsom det såges om drunknande, att de kunna få se många och långa händelser af sitt lif med en viss reda sammanhållfda i en enda ögonblicksbild — så såg Cissi i detta ögonblick fyra år af sitt lif plötsligen framträda — men såsom en fotografplåt i en fotografis mörkrum, med mörka och ljusa färger ombytta.

Rusa iväg, flämtande järnhäst, ty du har en lifslögn ombord! Rusa, rusa, ty den ligger i själåtåget, och sträcker ut sin pesthand efter två människors hela lif. — Det är för sent! Den är död. Den ligger där som ett ruttnande lik. Man har upptäckt den, men blott för att förtvifla. Dess smitta har angripit allt lif omkring den. Man känner intet botemedel. Ty den har icke angripit kropparna, utan lifvet själf.

Cissi älskade aldrig Börje, när de förlofvade sig. Hon visste, att det djupa och outgrund-

liga samspelet mellan deras själar icke fanns, hade aldrig funnits och kunde aldrig finnas. De voro aldrig ett människopar med en lifgrund och ett mål, oskiljaktigt förenade som två vingar på samma fågel. Men Cissi hade dagtingat med sitt eget inre lif. Hon uppjagade med konst sina egna känslor.

Lögn! Lögn!

Men hon älskade Gunnar. De kände strax igen hvarandra, såsom stararna uppsöka om våren sina gamla lugna och gröna och doftande trädgårdar och sina gamla bon, och såsom solrosorna vända sig icke mot månen eller mot stjärnorna, utan mot solen. Bakom deras handtryckning stod evigheten på vakt. Och bägge hade de ögon, genom hvilka deras själar kunde flyga ut och byta plats med hvarandra. Och bägge hade de i sin egen stämmas klang all den musik, som sjöng i den andras bröst.

Men fega voro de. De hade icke mod att offra för det inre gemensamhetslif, som sedan dref allt deras blod med samma starka hjärtslag. Bakom dem stod en lögn på lur, och de vågade icke slita hjälmen af den och dräpa den. Det bästa och ljusaste hos dem var en bedragare. Och Cissi hade icke mod att bekänna för den, de bedrogo, och så stöta ned lögnen, obekymrad om utgånen.

Lögn! Lögn!

I stället byggde Cissi vidare på den lögn, hon genom sin förlofning grundlagt. Hon bemödade sig ständigt att inför Börje och sig själf bagatellisera sitt förhållande till Gunnar. — Hafven förbarmade, I makter, som styren! — ty en kvinna är i dagar och veckor och månader och år sysselsatt med helgerån. Hon håller på att bortföra och nedstörta i afgrunden sin egen själs och Gunnars själs guldstickade kläder och kyrksilfver och kostbara mosaiker. Hon rifver hvalfven, och orgelpiporna förrosta, och sångerna och den heliga tystnaden ha gripit till flykten.

Där har du henne, Börje. Hon har dräpt sin själs barn, sin dyrbaraste skatt, för din skull. Hon har dräpt en annan man för din skull. Där har du henne. Hon har hållit sitt löfte till dig. — Hvarför tackar du inte? Hvarför utbrister du inte i glädjerop? Är det icke ännu nog? Kräfver du väl ännu mer?

Jag förstår dig. Stackars Börje — du vill i själfva verket icke något offer alls. Du ville blott, att hon älskade dig, som du älskar henne. Men denna kärlek mötte du icke i hennes ljugande ord. Den satt icke och förvandlade de läppar och händer, som smekte dig. Din kärlek, hvars misstanke var väckt, måste ju strax, som en feberfrysning märka hela sammanhanget.

Herr Börje var en hård man. Därför lå han saken ha sin gång, emedan han ville så ha det. Han tog emot hennes lögn under tystnad, emedan han var sjuk af kärlek, och emedan han var förbittrad på den, som bedragit honom, och ville binda henne.

Stackars Cissi — han har hela tiden genomskådat dig, fastän du sökte inbilla dig själf motsatsen, och fastän han aldrig förr än nyss vänt sig bort ifrån din smekning. Hvilken björntjänst du gjort din man i all din välvilja! Ty herr Börje reser alldeles ensam.

Och du själf reser ensam. Och Gunnar reser ensam,

Lögn! — nej, den finns ej mer. Den ligger ihjälslagen, såsom det måste gå. Den har nu rest förbi. Men se, hvilket verk den har utfört genom din hand, emedan den en tid fick lefva af människors kött och blod. Ända till din död skall du resa genom trakter, som den ödelagt, och i hvilka ständigt den ensamma ökenvidnen går omkring och tjuter.

Håll dig fast i järngrinden, Cissi! Ty nu går tåget in i tunneln.

CEREBOS BORDSALT sätter smak på födan och höjer fysiken.

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.

Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik,
Vänersborg.

Försäljas i minut hos de flesta skohandlande i riket.

FRÅN KRIGSSKÅDEPLATSEN.

BREF FRÅN EN ÖFVERSTE TILL HANS MAKAN UNDER
DANSKA KRIGET 1864 SAMT PREUSSISK-ÖSTER-
RIKISKA KRIGET 1866.

AF BERTHA VON SUTTNER.

(Slut fr. föreg. nr.)

MIDT på torget står en hög Mariabild af sten. Guds moder håller sitt barn på ena armen, den andra sträcker hon välsignande ut. Här kämpar man nu på nytt, man mot man. De hugga in på mig — jag hugger omkring mig — — Har jag träffat en — eller flere — jag vet det ej; i sådana stunder har man ej mycken besinning kvar. Men tvänne bilder hafva dock fastnat på min näthinna, och jag fruktar, att jag aldrig glömmet torget i Saar.

En preussisk dragon, stark som Goliat, sliter en af våra officerare (en smärt, prydlig löjtnant — hur många flickor svärmade väl för honom?) ur sadeln och krossar hans hufvud vid madonnabildens fot. Den milda Heliga skådar orörlig därpå. En annan af de fientliga dragonerna, äfven han en Goliat, fattar tätt framför mig om min sidokamrat och böjer honom så kraftigt baklänges i sadeln, att — jag hör det knaka — ryggraden brister. —

Äfven öfver detta sträcker madonnan sin stenvälsignelse.

* * *

Uppe från en höjd erbjöd sig i dag för några stabsofficerares beväpnade ögon mångt växlingsrikt skådespel. En bro instörtade till exempel, medan ett tåg af vagnar rörde sig däröfver. Var det sårade i den sista? — Jag vet det inte, jag kunde inte urskilja det. Jag såg blott, att alltsammans, — vagnar, hästar och människor — sjönk ner och försvann i den på detta ställe djupa och forsande floden. Tilldragelsen var en fördel, eftersom vagnträngen tillhörde "de svarta". Jag tänker mig nämligen "oss" i det nyss spelade partiet såsom de hvita pjäserna. Bron hade ej af en slump störtat samman; hvit, som visste, att motståndaren skulle öfver, hade sågat af bropelarne — ett fint drag alltså!

Nästa gång däremot gjorde hvit ett feldrag. Vårt regemente Khevenhüller beordras ut på ett gungfly, kan ej komma upp därur och nedskjutes till sista man. De skjutna sjunka ner i dyn — — Att sjunka och kväfvas här — med ögon, näsa och mun fulla af gyttja — att ej kunna skrika en gång! — — Nå ja, det måste medges: det var dens fel, som kommanderade folket dit; men — 'det är mänskligt att fela', och förlusten är ej stor — den motsvarar ungefär en slagen bonde; ett genialiskt drag härnäst, med tornet eller drottningen, och allt är repareradt. Gyttjan sitter visserligen kvar i de fallnes ögon och mun, men det är ju en bisak — det klandervärda härvidlag är det taktiska fel, som begåtts; detta måste utplånas genom en senare, lycklig kombination, och den skyldige kan likafullt vinna vackra

dekorationer och dito befördran. Att nyligen vår 18:de jägarbataljon vid en nattlig strid under flere timmar besköt vårt regemente Konungen af Preussen, och att man först vid dagens inbrott märkte misstaget; att en del af regementet Gynlai fördes ner i en vattendam: — sådant är rena missöden, hvilka i spelifvern kunna hända den bäste spelare.

Mitt beslut är fattadt: Då jag återvänder från detta fälttåg så tar jag afsked. Allting annat lämnadt ur räkningen — har man en gång lärt sig afsky en sak, såsom jag numera afskyr kriget, så vore det *den grå lögnen*, att längre dröja i denna saks tjänst. Redan sedan långt tillbaka har jag, som du vet, endast med motvilja i mitt inre, med förkastelse och däröfver dragit i fält. Men först nu har denna motvilja till den grad stegrats, denna dom så skärpts, att alla de skäl, hvilka först bestämde mig att härda ut med mitt yrke, hafva upphört att verka. Den uppfattning, hvilken, sannolikt äfven delvis nedärfd, väsentligen genom den undervisning jag fick i min ungdom uppkom hos mig och talade till krigarkallets förmån, har måst vika för de nu sist upplefda gräsligheterna. Jag vet ej, om det är genom vår gemensamma läsning, din och min, af hvilken jag erfor, att mitt förakt för kriget ej är en enstaka företeelse, utan delas af tidens bästa andar; eller om det är genom våra samtal, då jag genom att få uttala mina åsikter och genom ditt instämmande i dem fått dem styrkta; — kort sagt, min tidigare dunkla, halft undertryckta känsla har förvandlats till en klar öfvertygelse, en öfvertygelse, som gör det omöjligt för mig att hädanefter gå på dagsverke hos krigsguden. Det är en förvandling sådan som den, hvilken hos många människor inträder i trossaker. I början är man något tviflande och likgiltig, men kan dock med en viss vördnad öfvervara tempeltjänsten. Men då allt mystiskt väl blifvit afslöjadt, då man nått fram till den insikten, att ceremonielet som man bevisar grundar sig på dårskap — stundom till och med på grym dårskap, såsom vid de religiösa offerslaktningarna — då vill man ej mera böja knä vid de andra därades sida, ej längre bedraga sig själf och världen genom att beträda det numera gudlösa templet. Det är så det gått mig med den grymma marstjänsten. Det hemlighetsfulla öfvernaturliga, detta andaktsrynsningar framkallande, som uppenbarelsen af denna gudomlighet plägar alstra hos människor,

och hvilket fordom omtöcknade äfven mitt sinne, det är jag nu fullkomligt befriad ifrån. Befäls-liturgien och de rituella hjälteresponsorierna förefalla mig ej längre såsom inspirerad urtext; kanonernas väldiga orgeltoner, krutets rökelseångor mäktade ej längre hänföra mig: utan tro och utan vördnad bevisar jag den fruktansvärda kulten och kan däri endast se offrens pina och höra deras dödsjämmer. Det är därför det kommer sig, att dessa blad, dem jag fyllt med mina intryck från kriget, ej innehålla någonting annat än med smärta skildrade kval."

KARL GUSTAF REHNSKÖLD. EFTER ETT PORTRÄTT AF KRAFFT.

FRÅN KAROLINERNAS DAGAR.

I ÖFVERMORGON, den 3 februari (den 13 enligt gamla stilen), ha 200 år förflutit sedan det för svenska hären segerrika slaget vid Fraustadt i Posen ägde rum. Fienden utgjordes af en förenad sachsisk och rysk här, som anfördes af Schulenburg. Karl Gustaf Rehnsköld gick i spetsen för den svenska hären, hvars styrka torde ha utgjorts af 10,000 man mot Schulenburgs 20,000, däraf 4,000 ryttare. De förres förlust uti slaget, som räckte endast tvänne

ETT 200-ÅRSMINNE. SLAGET VID FRAUSTADT. EFTER ETT SAMTIDA KOPPARSTICK.

MEDALJ ÖFVER SEGERN VID FRAUSTADT.
FRAMSIDAN.

timmar, utgjordes af 400 döda och 1,000 sårade. Schulenburg 7,000 döda; 300 officerare och mer än 7,000 man gjordes till fångar, hvarjämte 29 kanoner, 44 mörsare, 68 fanor, ammunition och fotfolkets alla gevär föllo i svenskarnes händer. Efter denna seger utnämndes Rehnsköld till grefve och fältmarskalk, och öfver densamma präglades en minnespenning.

Denna medalj återfinnes här afbildad efter det exemplar, som förvaras i Nationalmusei samlingar, liksom ock ett porträtt (det Krafttska å Drottingholm) af fältmarskalken Rehnsköld och ett samtida kopparstick, återgifvande själfva slaget.

I september innevarande år ha vidare två sekel förflutit sedan kung Karol själf i spetsen för en väl rustad och segervan här genom Schlesien trängde in i Sachsen och tvingade August II till freden i Altranstädt. Det är ett anmärkningsvärdt faktum att i vida kretsar i Tyskland har man den åsikten, att Karl XII, liksom Gustaf II Adolf ett århundrade tidigare, kom till Tyskland icke såsom eröfrare, utan som befriare och en kraftig befrämjare af den evangeliska trons sak.

Den tyska Gustaf-Adolfs-föreningen kommer att fira Karl XII:s minne och tvåhundraårsjubileet af freden i Altranstädt med en fest, som skall äga rum i Altranstädt söndagen den 23 september i år, och komma inbjudningar till densamma att utfärdas till svenska andliga och världsliga myndigheter.

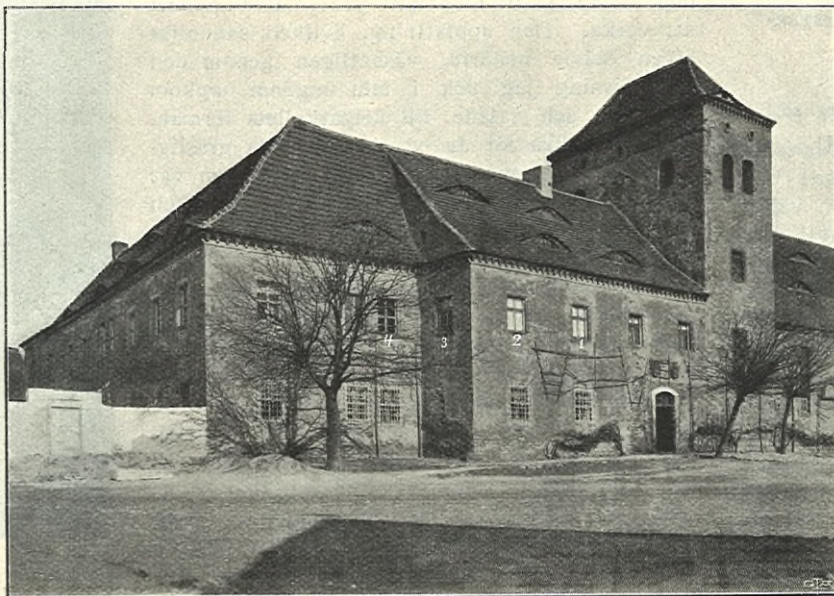
Redan nu äro vi emellertid i tillfälle att meddela ett par intresseväckande bilder, som ha nära sammanhang med fredslutet i fråga, näm-

ligen af huset, i hvilket Karl XII bodde, och rummet, där fredsfödraget undertecknades. Den i orubbadt skick kvarstående byggnaden är egendomligt nog sammanbyggd med en kyrka, och den bebos för närvarande af en arrendator och användes i öfrigt till magasin. Ågaren af riddargodset Altranstädt, grefve von Hohenthal, bor annorstädes. Med stor pietet har han bevarat Karl XII:s minnen i Altranstädt. Karl XII:s mottagningsalong, där främmande furstar och sändebud uppvaktade den segerrike svenske konungen, bibehålles alltjämt i sitt ursprungliga skick.

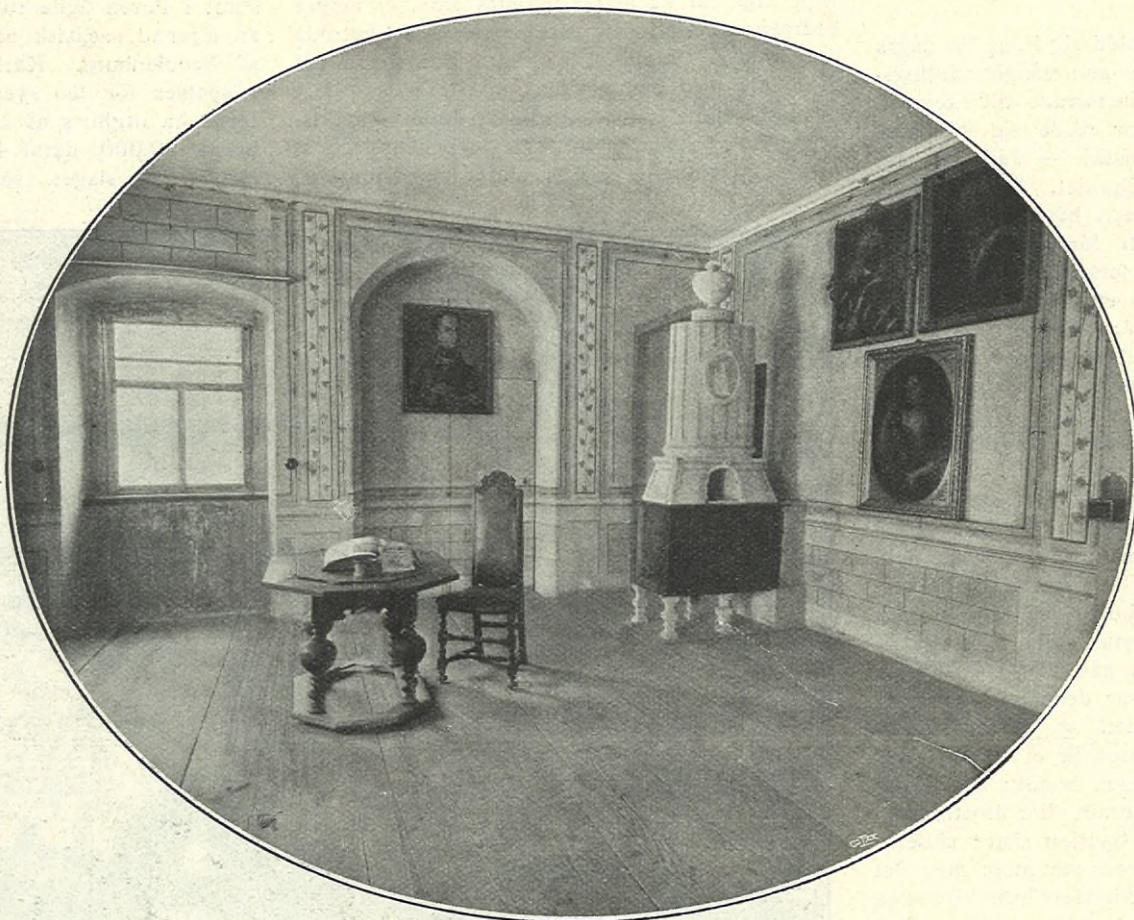
Våra bilder framställa, som sagdt, dels det historiska husets yttre, dels interiören af det rum, där freden slöts. Bland taflorna på väggarna förekommer ett porträtt af Karl XII, något blekt af tiden. Bordet, stolen och bläckhornet äro desamma, som begagnades vid fredslutet; ät-

MEDALJ ÖFVER SEGERN VID FRAUSTADT.
BAKSIDAN.

RIDDARGODSET ALTRANSTÄDT MED DEN SAMMANBYGGDA KYRKAN.
FOTO FÖR IDUN.
FÖNSTER 1-3 RUMMET FÖR FREDSLUTET. FÖNSTER 4 KARL XII'S SOFRUM.

RUMMET I ALTRANSTÄDT, DÄR FREDEN MELLAN CARL XII OCH AUGUST II AFSLÖTS.

ven bibeln på bordet härrör från samma tillfälle. Den stora kakelugnen torde däremot vara af nyare datum. Det allra intressantaste föremålet i rummet är emellertid själfva fredshandlingen, hvilken hr Oscar Planer i Lützen, det därvarande Gustaf Adolf-museets grundare och den pie-etsfulle samlaren och bevararen af Gustaf Adolfsminnena i Tyskland, för fullständighetens skull ställt till disposition från sin samling.

Det är jämväl genom hr Planers godhetsfulla tillmötesgående och intresse vi erhållit bilderna, som tagits för Idun under hans ledning af fotograf Schuchert i Lützen.

EN MINNESRUNA.

FÖR UNGEFÄR ett par veckor sedan timade här i hufvudstaden ett dödsfall, som säkerligen väckte sorg och saknad i vida kretsar, icke minst bland den stora ungdomsskara, där den aflidne hade sitt verksamhetsområde.

Föreståndaren för Stockholms privatgymnasium, filosofie doktor m. m. Hugo Welam von Philp föddes i Stockholm 1844 och var son till underlöjtnanten O. M. W. von Philp och hans maka. Student i Uppsala 1862, aflade han kameralexamen 1864, fil. kand. examen 1874 och blef fil. d:r 1896. Bland de Stockholms läroverk, hvilka hade lyckan och förmånen att få äga honom som sin lärare, må särskildt nämnas Stockholms lyceum, Ateneum, Wallinska flickskolan, Lyceum för flickor och Stockholms högre realläroverk, vid hvilka samtliga skolor han tjänstgjorde sedan 1867 och vid det sistnämnda såsom adjunkt sedan 1883.

Men det mesta af sin städse nitiska och trogna verksamhet ned-

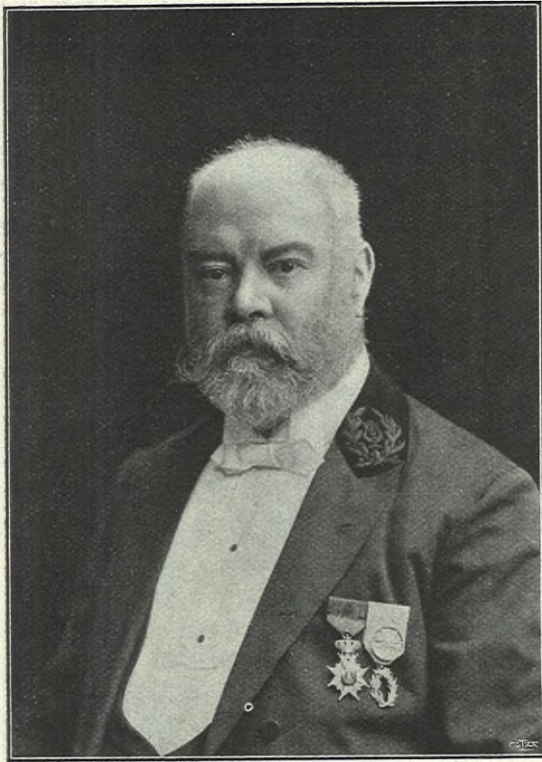
A.-B. Stockholms Köpmannabank,
Arsenalsgatan 3 B.

Depositionsränta
4 1/2 0/0.

Ränta utbetalas halfårsvis och kan, om deponenten så önskar, utan bevisets företeende, insättas å räkning i banken eller remitteras i postremissvexel.

MOZARTJUBILEET Å KUNGL. TEATERN: "DON JUAN" I NY UPPSÄTTNING. 1. FÖRSTA AKTENS FÖRSTA TABLÅ. 2. TREDJE AKTENS FÖRSTA TABLÅ. 3. FÖRSTA AKTENS ANDRA TABLÅ. 4. GUVERNÖRENS STATY I TREDJE AKTEN. 5. BALSALÉN I ANDRA AKTEN. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

D:R H. W. VON PHILP.

lade han dock i det af honom jämte civilingenjör A. E. Hellgren år 1888 grundade Stockholms Privatgymnasium, hvilket har till uppgift att bereda till studentexamen, i de flesta fall på kortare tid än den, som vanligen åtgår vid statens läroverk.* Här på sin egen skola var han en af de ledande krafterna, själen i allt, ungdomlig och spänstig in i det sista. Han var icke blott den högt afhållne och älskade läraren, han var också vännen, hjälparen, till hvilken vi alla kunde gå med våra små bekymmer, som då och då kunde lägga sig på skollivets himmel. Och aldrig var en lektionstimmerna mera efterlängtd än franskan för d:r Philp. Bara han kom in i rummet med sina franska temaböcker eller sin "Le Roman" under armen, så var det precis, som om en hel atmosfär af glädje och lifsmöd och unga, friska krafter hade kommit med. Ingen, som inte har varit med om det, kan förstå det, men det var i alla fall så. Ty d:r Philp slog sig ned i sin stol och började sin lektion (mången gång redan innan han hunnit dit, d. v. s. midt på halfva vägen mellan dörren och katedern), i det han hastigt och lustigt ställde en fråga på en af eleverna eller skickade fram någon till svarta taflan. Och snart var hela klassen i full gång med att kila igenom grammatikens alla skrymslor och vrår, görande bruk af alla de små konstgrepp med "avec" och subjonctif och "la tante Sarah", hvilka voro hans egna uppfinningar, och hvilka endast hans egna elever kände till. Det var någonting medryckande, glädligt och friskt i d:r Philips lektioner. Man *måste* bli glad och intresserad, ja, t. o. m. få upp intresset på helspänn, var man än aldrig så nedstämd och modlös af en eller annan orsak för öfrigt. Och när timmen var slut, så hände det esomoftast, att ett gammalt utläst exemplar af "Le Figaro" dansade ut i klassen och hamnade hos den, för hvilken den längsta tidsperioden förflutit, sedan han sist blef begåfvad med ett dylikt. Men man får dock icke glömma, att där under allt dock hvilade det djupa, trägna allvaret och omsorgen för hvars och ens bästa, af hvilket hans elever i lika hög grad hade kännning som af hans solskenshumör.

Det var med en tryckande stämning man började vårterminen 1906 på Stockholms Privatgymnasium. D:r Philp var ju sjuk. Under-

* Gymnasiets verksamhet fortsattes äfven efter d:r Philips frånfälle under hr Hellgrens ledning.

rättelserna växlade, men aldrig var man gladare, än när det sades, att "d:r Philp är bättre i dag". Ja, visst skulle vi få honom tillbaka, hur skulle det annars bli? Men där kommo också ibland smygande rykten om motsatsen. Och mer och mer tryckande lade sig stämningen öfver allt och alla, ehuru lärarepersonalen gjorde sitt bästa möjliga att i det längsta hålla fjärran all oro och allt missmod bland eleverna. Men det oundvikliga kom. En morgon, fredagen den 19 jan., nådde oss dödsbudet. D:r von Philp hade dött på torsdagsaftonen kl. 8 i en ålder af nära 62 år.

Sorgen vi alla kände, var stor. Och vi veta, att det finnes många, många med oss, som dela densamma, hela den långa skaran af dem, som på Stockholms privatgymnasium under d:r Philips och hans medlärares ledning en gång eröfrade den hvita mössan. Vi veta, att vi alla känna något af lifvets djupaste allvar gemensamt: sorgen och saknaden efter en älskad, afhållen lärare.

Till d:r von Philips efterlevande maka och barn må riktas ett tröstens ord vid det svåra slag, som drabbat dem: där stå hundraden, hvilka med Eder känna den förlust de gjort, och hvilka alltid med djup tacksamhet skola bevara minnet af d:r von Philp!

Jordfästningen förrättades onsdagen den 25 jan. af kyrkoherden Erik Wålander i Almunge kyrka utanför Uppsala, och nedsattes den af en rik blomstergård höljda kistan i familjegravnen därstädes.

KVINNLIG ELEV.

EN KVINNLIG ÖGONLÄKARE.

VI PRESENTERA här porträttet af en på ett vetenskapligt arbetsfält verksam kvinna, nämligen doktor *Gerda Maria Uddgren*, hvilken på sätt och vis kan benämnas banbryterska på sitt område, enär hon är den första kvinnliga praktiserande ögonläkaren i Stockholm.

D:R GERDA UDDGREN.

Fröken Uddgren föddes i Stockholm 1875, eröfrade hvita mössan i Wallinska skolan 1896, tog ett år senare medicinsk-filosofisk examen i Uppsala och aflade år 1900 medicine kandidatexamen vid Karolinska institutet samt 4 år senare medicine licentiatexamen vid samma institut.

Fredrika Bremerförbundet tilldelade henne år 1896 ett studiestipendium å 1,500 kronor, och föregående höst erhöll hon ett resestipendium å 1,000 kronor, hvilket hon tillgodogjort sig genom att under några månader i Wien och Berlin studera ögonsjukdomarnes behandling. Å härvande Serafimerlasarettet har hon jämväl biträdt professor Widmark och därvid ådagalagt stort nit och skicklighet på oftalmiatrikens områden.

Doktor Uddgren har från och med den första dennes, efter att nyss ha återkommit från utlandet, öppnat en ögonklinik närstädes och således etablerat sig som själfständigt praktiserande ögonläkare.

VÅR RYKTBARE MATEMATISKE GÄST.

PROFESSOR VITO VOLTERRA, hvars bild vi här meddela, är född i Ancona 1860. Han tillhör en gammal romersk släkt med pålitliga anor ända upp mot andra århundradet efter Kristus. Han gjorde sina första studier vid universitetet i Pisa, som nu räknar honom bland sina mest ryktbara lärjungar, och hade

PROFESSOR V. VOLTERRA.

där till lärare de fräjdade matematici Betti och Dini. Han erhöll doktorsgrad i Pisa 1882, och utnämndes redan året därpå, endast 23-årig, till professor i rationel mekanik vid samma universitet. Tio år härefter kallades han till professor i rationel och högre mekanik vid universitetet i Turin, och sju år härefter år 1900 till professor i "matematisk fysik och celest mekanik" vid universitetet i Rom. Han blef därmed innehafvare af Italiens förnämsta lärostol i matematisk fysik. Förra året utnämndes han till medlem af konungariket Italiens senat. Han är medlem af Italiens olika akademier samt korrespondent till franska institutet och krecerades vid Abel-jubileet i Kristiania, i hvilket han deltog som delegerad från Roms universitet, till hedersdoktor i matematik vid Kristiania universitet.

Han är sedan år 1900 gift med sin kusin signora Virginia Almagià och bebor med sin familj det ryktbara renässanspalats vid Via in Lucina i Rom, hvars hörnsten hvilat på Augusti "Ara Pacis", och som äges af hans svärfader ingenjör Almagià. De nya gräfningar, som blifvit gjorda kring Ara Pacis och hvilka bragt så många skatter från grekiska konstens blomstringsperiod i dagen, ha föranstaltats och bekostats af ingenjör Almagià.

Senator Volterra har bakom sig en lysande vetenskaplig bana. Han har visat en ovanligt rik produktivitet, och hans arbeten omfatta olika delar af såväl matematik som matematisk fysik. Hans förnämsta arbeten äro publicerade dels i vår svenska tidskrift *Acta Mathematica*, där han varit medarbetare sedan år 1889, dels uti *Accademia dei Lincei's* i Rom handlingar.

Som matematiker skattas han bland samtidens främste; inom den matematiska fysiken intar han, efter matematicis mening, rangplatsen närmast efter *Poincaré* i Paris.

Hans föreläsningar vid Stockholms Högskola, hvilka skola taga sin början någon af de första dagarna i februari, ha kommit till stånd på inbjudan af konungen samt, enligt hvad vi tro oss veta, på förslag af professor Mittag-Leffler. Det är icke första gången utländske matematiker på konungens inbjudan gästa Stockholm. Den franske matematikern *Painlevé* höll under hösten 1895, också på inbjudan af konungen, vid Stockholms Högskola en serie af föreläsningar öfver "Differentialekvationer", hvilka alltsedan spelat en normerande roll för utvecklingen inom detta

hufvudgebit för den matematiska forskningen. De förbindelser, hvilka våra yngre matematiker vid M. Painlevés vistelse härstädes fingo tillfälle att knyta, torde för deras utveckling varit af stor betydelse samt i sin ordning ha bidragit att åt Sverige förvärfva den höga rangplats inom den matematiska vetenskapen, hvilken vi för närvarande intaga, och om hvilken vi erhållit ett smickrande bevis genom den internationella kommitténs för nästa matematiska kongress fattade beslut, att Sverige i likhet med stormakterna Frankrike, Tyskland, Italien, England och Amerika skall ha egen generalsekreterare vid kongressen.

Vi våga uttala den förhoppning, att senator Volterras föreläsningar i Stockholm för den nya generation af unga matematiker, hvilken sedan M. Painlevé gästade oss åter hunnit att uppväxa, skall komma att visa sig lika betydelsefull, som i sin tid M. Painlevés föreläsningar. Vi äro ett i folk mängd och yttre maktställning litet land, mindre nu än för blott ett år sedan, samt böra med glädje hälsa hvarje företeelse, som i kulturellt afseende bringar oss i nära kontakt med de stora i världen, samt för oss underlättar att bland dem vidmakthålla och återintaga den ställning, hvartill svensk vetenskap och svensk konst ge oss berättigande.

DEN KVINNLIGA RÖSTRÄTTSRÖRELSEN.

FÖRENINGEN FÖR KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT beslöt härom dagen på ett talrikt besökt sammanträde att ibland Sveriges kvinnor igångsätta en masspetition i rösträttsfrågan så lydande:

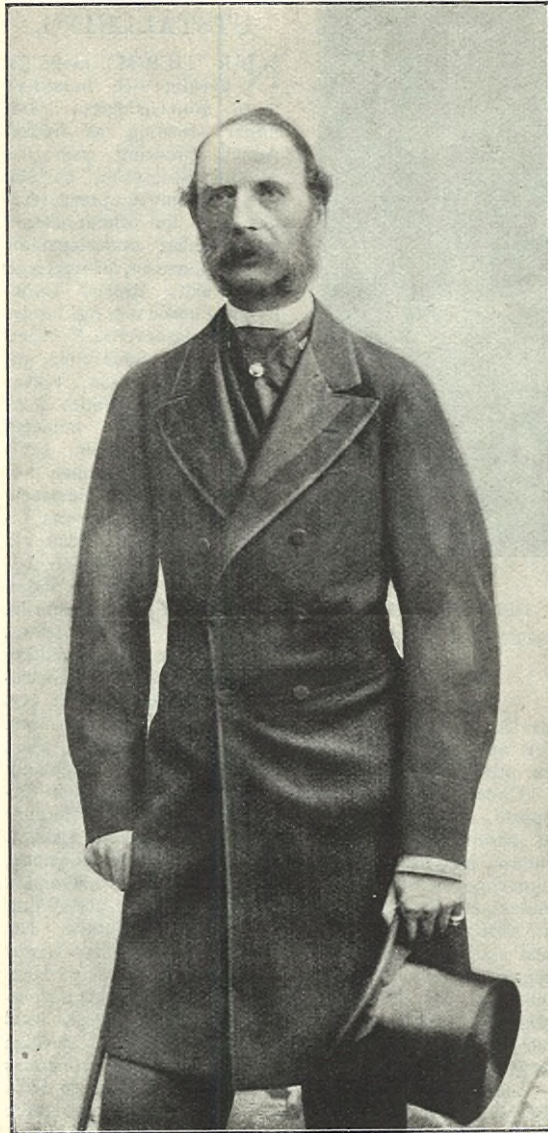
Vi undertecknade, svenska kvinnor, anse att då kvinnan har samma skyldighet att lyda lagen som mannen, rättvisan kräver att hon äfven får samma rätt som han att deltaga i valet af lagstiftare. Genom att här nedan teckna våra namn vilja vi gifva uttryck åt vår önskan att politisk rösträtt må tillerkännas svensk kvinna på samma villkor som svensk man.

För expedition af denna masspetition har nu öppnats en särskild *Kvinnornas rösträttsbyrå*, som är anordnad af Föreningen för kvinnans politiska rösträtt, Stockholm, belägen Kommandörsgatan 3 och hålles öppen hvarje dag kl. 3—5. Postadress är endast: Rösträttsbyrån, Stockholm.

»DEN STORA VREDEN»

OLOF HÖGBERGS prisbelönade arbete, som för närvarande ingår som följetong i Idun, har, efter hvad vi förspott, redan från de första arken i ovanlig grad fånglat våra läsares intresse, ett intresse, som förvisso kommer att stegras allt högre, ju längre det mäktiga dramat framskrider, och ju närmare man blir förtrogen med den karaktäristiska stilen. För att emellertid bereda pressens och den litterära kritikens män tillfälle att redan nu i ett sammanhang taga del af det mångomtalade verket, har Iduns redaktion föranstaltat en begränsad bokupplaga af "Den stora vreden", sådant arbetet i af förf. verkställt sammandrag inom årets lopp kommer att föreligga i vår romanbilaga.

Af hänsyn såväl till arbetets beskaffenhet som till Iduns läsare, dem vi ej ansett oss böra tvångbinda för en prenumeration på minst 2½ år, hvilken tid skulle åtgå för hela det mäktiga verkets publicerande i Iduns romanbibliotek, hafva vi nämligen ansett det lämpligast att för tidningen använda detta sammandrag. Författaren har ock gifvit detta en sådan form, att det framstår som ett fullt afslutadt helt, omfattande mer än 400 sidor. Det kommer sålunda ändock att utgöra en af de omfattande följetonger, som hittills influat i Idun. För öfrigt är det ju lika mycket af vikt för vår läsekrets som för resp. författare, att införandet

CHRISTIAN IX.

I SJÄLFVA presslägningsminuten ingick till oss underrättelsen, att Danmarks åldrige monark konung Christian IX den 29 februari kl. 3.10 e. m. helt plötsligt aflidit, efter endast ett par timmars sjukdom. Vårt södra grannland har därigenom försänkts i djup sorg, ty konung Christian var afhållen af sitt folk som få regenter äro det, och för denna djupgående sympati från nationen kunde han främst tacka sitt lojala, från all förkonstling fria väsen och sin redbara karaktär.

Född den 8 april 1818 på slottet Gottorp, såsom fjärde son till hertig Vilhelm af Schleswig-Holstein-Sönderborg-Beck och hans gemål, prinsessan Louise Karoline af Hessen, har den nu aflidne monarken under sin långvariga regent bana fått bevitna många och djupa växlingar i de nordiska rikenas politik och nu senast bristningen af unionsbandet på den skandinaviska halfön samt en af sina sonsöners besittningstagande af den norska tronen. Danmarks allt annat än nobla hållning vid det spel om krona och spira, som bedrefs här i Norden år 1905, kastar emellertid ingen skugga på konung Christians minne. Han visade in i det sista vårt land all skyldig hänsyn och därför skall äfven i Sverige hans minne aktas och vördas genom tiderna.

Konung Fredrik VIII bestiger nu Danmarks tron jämte sin gemål drottning Lovisa af Danmark, Carl XV:s dotter.

af andra ur priställningen framgångna arbeten ej allt för länge fördröjes.

Den ofvannämnda "presentupplagan", som naturligtvis ej blir tillgänglig i bokhandeln, har i dagarne öfversändts till de ärade granskare, för hvilka den afsetts.

Enligt uttryckt önskan och som en liten antydning för vår läsekrets om hvad "Den stora vreden" under sin fortgång kommer att bjuda af rikt skiftande "öden ur häfd och sägen", aftrycka vi här nedan ur den nämnda "presentupplagan" verkets fullständiga innehållsförteckning, därvid bemärkande, att de olika underafdelningarna bilda en fortlöpande skildring, eller hvad man i vanligt tal, till skillnad från kortare noveller, plägar beteckna som en roman.

INNEHÅLL:

KVARNFÖRLOSSAREN.

I. En objuden mångårgäst hos torparen. II. Plågoandens namn och yrke. III. Ett besök af själsämbe- tet. IV. Åter en öfverhetsperson i stugan. Per Lyckohinder i väg. V. Något i olag. VI. Omslag och en son i torpet. VII. Mates drivfen till själfpröfning. VIII. Mates inför Gråe Jägarn. IX. Mickel på skall efter faddrar. Kvarnen i gång till sist. X. Det blef råd med faddrar. XI. En tidig gäst hos torparen. XII. "Svarte-Mickel".

DOPKAMRATERNA.

I. Under kanoniska lagens fjättrar. II. Från kanoniska lagen under kanonernas lag. III. Ut i världen med dopkamratens hjälp.

MÄSTER-ABRAHAM.

I. Fylkeskonung, lagstiftare, enväldig regent och — vice pastor. II. Dålig husfar, förträfflig värd. III. Svarte-Mickel och Svarte-Petter.

ETT MISSFOSTER FRÅN HAFVET.

I. Strandvräkarne. II. Den första frikyrkan. III. "Afbiden ett nytt evangelium!" IV. Svaga vingar och opröfvade rynder.

ELD UR DRIFVAN.

I. När elden syntes först. II. Invid själfva hären. III. Lappdräng, djäkne, prost- och predikodräng. IV. Emanuel söker råd mot Åsele-Pälle och går på spaning efter de tre svarte. V. Från de lefvandes och dödas riken. Hur Svarte-ulfven såg ut. VI. Af grundslögnen, som förbytte sig till dagens sanning. VII. Huru trollskottet möttes. Svarte-ulfven sedd i köttlig ulfvaskeppnad. VIII. Svarte-ulfven riktigt svart till sist. IX. Antikristernas här mot Bispehöjden. X. "Det nya evangelium i dagen".

NYA SKAPELSER.

I. Tre män om en hustru. II. Två hufvuden med samma tankar. III. En hisklig fasonatt. IV. Huru lades draken blef utvakad. V. Kvarntorpet som vallfartsort. Nyttig troväckelse i en stark trosålder. VI. Emanuel profet i egen person. VII. Åter till vildmarken. VIII. Försvunnen—återfunnen. De utskjutne mot västanfjällen. IX. En spöksyn ur fornsagan. X. I frestelse. XI. Mötet med Mäster-Sara. XII. Mäktigare än excellensen. Jämförlig med Israels profeter. MÄSTER-SARA ÅTERKOMMEN.

I. Ett makalöst nattstycke. II. Upprättelse. III. En fästmansgåfva från hundturken. FRÅN MÄSTER-SARAS KRIG.

I. Själfva ingången. II. De två första fälttagen. Huru Magnus Alexander därvid kom af sig. III. Det tredje fälttaget och ett obehagligt möte med fienden. IV. Fortsatta själsbekymmer. V. Slaget vid Remslebrog. En fasans dag — "Vår själ af ångst förtvine!" LÖFTESSVENNENS ÅTERKOMST.

I. Nöden som störst, hjälpen som närmst. II. Ett löftesregn och ett sållsam varsel. III. Varslets kärna kommer med oväder. IV. Falske profeten inför Pilatus. V. Med kunglig makt och myndighet. I KRIG.

I. Vid budskapet om Storkyro-olyckan. II. Ett gåtfullt segerbudskap. Norske Björn med hären fången genom en okänd och förnekad svensk flotta. III. "Fienden af söder" i fält mot Norden. En arresteringsorder med övrig utgång. IV. Ändtligen! V. En stund oförgätlig för tiderna. Svenske Mickel, nu fältmarskalk, rikets råd och generalmajor, ger bud om seger och lysning. "En fasans victoria".

FRÅN YACHTMÄTNINGSKONFERENSEN I LONDON. DEN ANDRE FRÅN VÄNSTER: AMIRAL HÄGG, RÄTT BAKOM HONOM DOCENTEN LJUNGBERG OCH GROSSHANDLAR ALPEN.

UR DAGSKRÖNIKAN.

YACHTMÄTNINGSKONFERENSEN i London. Det var en för hela den europeiska yachtvärlden synnerligen viktig konferens, som i dessa dagar afhållits i den engelska huvudstaden. Det gällde nämligen att söka åstadkomma gemensamma mätningsregler för alla mer betydande segelsällskap i Europa. Hitills ha ju så godt som hvert land haft sin regel, och häraf ha uppstått olika båttyper, olika byggnadsätt samt olika chanser vid täfning med skilda länders yachter — jämte många andra olägenheter.

Bland de deltagande märktes som Sveriges representanter amiral J. Hägg, docenten K. J. Ljungberg, ingenjör Albert Andersson och grosshandlaren Th. Alpen. För öfrigt närvaro representanter från Storbritanien, Frankrike, Tyskland, Österrike, Italien, Holland, Belgien, Schweiz, Danmark och Norge.

Den nu avslutade konferensen hade egentligen endast karaktären af ett förberedande möte. Man diskuterade hvarandras mätningsregler och kände sig för, hvar utsiktarna för en sammanjämkning voro störst för att sedan vid en kommande konferens fatta definitiva beslut.

SIGURD P. SIGURDH. †. Det känns smärtsamt att nödgas rista dödsrunan öfver en personlighet, som man för ej längesedan skilts ifrån med ett vänligt handslag och ett löfte att snart åter ses. Minst af allt vill man inför en ung, lifsglad människas strålblick tänka, att döden står i omedelbar närhet för att inom kort släcka det vänliga ögats ljus och gjuta sin köld i det ungdomsvarma blodet. Öfverraskande kom också för hans vänner inom litteraturen och pressen under rättelsen, att Sigurd P. Sigurdh, den kände poeten och journalisten, helt plötsligt aflidit i lördags efter en kort sjukdom, lunginflammation. Han var vid sitt fränfalle endast 31 år.

Någon lysande produktion hade han ej hunnit åstadkomma, men de alster, som flutit ur hans penna och mängt sig in i litteraturmarknadens bokvimmel — "Riddar Börje" och "Gula huset" — kännetecknades af ett fint, varmt skaldetemperament, som gömde vackra löften, hvilka han förvisso skulle hafva infriat, om hans lif ej så hastigt stäckts i sin bana. För öfrigt var han en flitig och gärna läst medarbetare i hufvudstadspressen, och Iduns spalter ha jämväl vid olika tillfällen innehållit fina lyriska dikter af hans hand.

Som människa var han den personifierade älskvardheten, humoristisk, varmhjärtad och väfnast. Hans originella yttre hade därjämte inrangerat honom bland de bekanta stockholmsfigurerna från våra gator och restauranger, och han var onekligen en af våra få och mest sympatiska stockholmsbohëmer.

Han efterlämnar ett stort tomrum i de kretsar, där han var känd och afhållen. Frid öfver hans minne!

E. H—n.

LICIUMS UTSTÄLLNING.

NÄR "LICIUM", ateljé för kyrklig och heraldisk textil konst, hösten 1904, under ledning af fröken Agnes Branting och fru Mimmi Börjesson, började sin verksamhet, presenterades den för allmänheten i ett cirkulär, underteckadt af Carl Larsson, arkitekterna Gellerstedt, Möller, Lilljekvist, Thorén och Agi Lindegren, professorerna Nyblom, Quensel och Söderblom, justitierådet Claëson, rektor Adler, kommerserådet Reh-binder, Nordiska museets styresman, B. Salin, samt domkyrkosysslomannen Söderberg. Dessa undertecknades åtgärd att lämna Licium sitt beskydd redan vid starten gaf vid handen, både att de ansågo en sådan konstanstalt som Licium ha en uppgift att fylla samt att de hyste ett på sakkä-nedom grundadt fullt förtroende till kompetensen hos

de ledande krafterna. Fröken Branting hade dessutom, för att ytterligare förbereda sig till sin uppgift, gjort en studieresa till Italien, parametikens föregångsland.

Under det gångna arbetsåret har det visserligen för-sports, att Licium haft att utföra åtskilliga beställningar af paramenta, fanor och standar. Men det oakadt funnos nog de, som ställde sig undrande och spörjande, huruvida en så ung anstalt, som varit i verksamhet endast ett år, skulle äga full bärkraft för en utställning af sådana dimensioner som den nyss avslutade. Det blef emellertid en storartad succés, och det kan tryggt sägas, att en så helgjuten, nobel, med afseende på kom-position och utförande så alltigenom förstklassig ut-ställning har ej på årtal, om ens någonsin, varit sedd här i Stockholm. Så som Licium löst sina kyrkliga uppgifter må det sägas, att anstalten är hors concours — mer mästerligt utförda antependier än t. ex. de båda för Västerviks nya kyrka samt för Färlöfs kyrka torde ej kunna presteras hvarken här eller i andra länder.

Samtliga utställda antependier äro komponerade af fröken *Sofia Gisberg*. Från samma konstnärinna härrör Södermanlands skytteförbunds charmanta fana, två stora flossamattor och åtskilliga andra föremål, ej att förglömma den originella frisen, som löpte kring salen och hvilken med de emblen, som ingå i densamma, är "en liten rebus på Licium och dess verksamhet".

En beaktansvärd yngre kraft är fröken *Anna Rud-beck*, som i sina kompositioner visar mångsidighet, säkerhet, nobless och djup. Bland hennes arbeten märkas Göteborgs postbetjäntkärs fana, en stor flossamatta

MELLINS FOOD

har enligt läkares intyg visat särskildt digifvande egenskaper använd i dos af en matsked i ett glas mjölk tre å fyra gånger om dagen.

Köpes å alla apotek.
Prof samt broschyr gratis och franko från

**Mellins Food Depot,
Malmö.**

af lugn, harmonisk färgverkan, ett synnerligen dekorativt dörrförlänge i rosafärgad boj samt gardiner och dukar. *Anna Stina Murray* har ett par stilfulla kompositioner. Bland tillfälliga medarbetare är särskildt att anteckna *Annie Frykholm*. Och sist, men icke minst, är att nämna haute-lisseväfnader, komponerade af *Gunnar G. son Wennerberg*. För dessa väfnaders utförande förfogar Licium öfver den främsta svenska representanten för denna konst, fru *Karna Nilsson*.

Liciums utställning har varit anmärkningsvärd äfven därigenom att intet är tillverkad i utställningssyfte. Hvarje föremål har redan sin ägare, och utställningen var således i alla afseenden ett verkligt uttryck för det under året uppnådda arbetsresultatet.

Det totalintryck, denna utställning lämnade, var, att Licium i hela sin verksamhet tillämpar strängt konstnärliga principer, att anstalten är fullt vuxen sin uppgift och att den äger tillräcklig bärkraft för den snabba utveckling förhållandena redan framkallat.

G. L.

FABIAN WENDTS HUSTRU. BERÄTTELSE AF ELLEN KLEMAN.

(Forts. fr. föreg. nr.)

"ÄKTENSKAPET ÄR ETT mäktigt allvarligt ting," säger han, "man bör granneligen veta, att man älskar den man tager till make, sedan kan det icke göras ogjordt, och att älska den, man icke bör tänka på, ödelägger lifvet och bringar själen skada. Detta har jag velat säga min lilla vän, att hon det noga må besinna."

Louise kan ännu genom skymningen se hans allvarliga blick. Hon känner det, som om hjärtat snördes samman i en onämbar ångest inför något, som skrämmer och hotar henne, det stora, underliga, okända lifvet, som håller på att gripa tag i henne, draga henne ut på djupet, där hon icke längre känner den fasta, välkända marken under sina fötter. Hälst skulle hon

FRÅN LICIUMS NYSS AVSLUTADE UTSTÄLLNING I KONSTNÄRSHUSET. A. BLOMBERG FOTO.

vilja kasta sig till hans bröst och bedja honom om hjälp, men hon sitter som bunden, stilla och orörlig, med händerna viljelösa i hans.

Då böjer farbror pastorn sig ned mot henne och säger med underlig, sträf stämma:

“Fabian Wendt är en god och bra man, måtte Herran Gud gifva eder lycka.”

En lång stund därefter säger han:

“Jag kände en gång hans mor.”

Farbror pastorn har gått upp på sin kammare. Christine snyftar stilla, där hon sitter i mörkret, men Louise är tyst och orörlig. Tankarna komma och gå. Det är, som om det dragits undan ett förhänge, som dolt det verkliga lifvet för henne, och nu stirrar hon in i detta nya, allvarstunga, obönhörliga. Hon har en outredd känsla af, att en orätt begåtts emot henne, som om hon hade blifvit förd bakom ljuset. Det är, som om detta borde hafva sagts innan — innan hvad? Hon kan icke reda ut det till slut. Hon är så trött. Hon kommer plötsligt i håg, huru hon dansade i lindallén. Var det verkligen hon, huru kan man falla på något sådant? Hon lutar sig upp mot lindens stam och stirrar ut öfver den mörka, tysta gårdsplanen. Då känner hon Christines arm om sitt lif och hennes våta kind mot sin. Det är en liten darrande röst, som hviskar i hennes öra:

“Du håller väl mycket, mycket af Fabian?”

Hon slår armen om Christines hals.

“Ja,” säger hon, och brister ut i en våldsamt gråt.

*

Johan Abraham Giese sitter ensam uppe på sin kammare och stirrar in i det förflutna, som han nyss manat fram. Tysta och spöklika resa sig ungdomens minnen och gripa honom med en icke anad styrka. Han ser Cathrine Wendt, som om hon stode lifslevande framför honom, och vid hennes sida står hennes make, hans vän, Mauritz Wendt, som han icke sett på öfver tjugu år. Maurits allvarliga ögon hvila på honom, och han genomlever åter i ett ögonblick den namnlösa, förtärande ångest, som hade gripit honom i den stund, då han blef blott alltför klok på sig själf. Han hade icke berättat för Louise och Christine där nere under linden, huru det gick till. Men om han så lefde i hundra år skulle den stunden stå lika tydlig för honom, och för hvarje gång han tänkte tillbaka därpå, led han sig igenom detta ögonblicks grymhet med en intensitet, som om det hade varit den första blixtilika uppenbarelsens förlamande slag, som träffade honom.

Han hade spelat för dem båda, Mauritz och Cathrine. Hon satt med hufvudet stött mot handen i karmstolen vid fönstret, Mauritz stod med ena foten på fönsterpallens steg, lutad mot väggen, men med hufvudet framåtböjdt för att bättre kunna se den spelande. Några sneda strålar från den sjunkande solen smögo sig in genom den djupa fönsternischen, Cathrines hår lyste som spunnet guld.

Johan Gabriel lyfte upp hufvudet, som han hållit nedböjdt öfver fiolen, hans blick mötte Cathrines. Men i samma sekund slöt han ögonen. Som sjudande vågor brusade det om honom, det var, som om han lyftes upp och sjönk igen, djupt, djupt, men öfver honom, omkring honom, svepte sig denna strålande blick, som i ett enda ögonblick förrådt sig i ömhet och hängifvenhet. Hvad han icke vetat om sig själf stod i samma ögonblick med förfärande tydlighet för hans själ — att hela tillvarons lycka hade endast ett namn för honom, allt annat hade fallit undan, i spillror — och det namnet var — Mauritz Wendts hustrus.

Stråken föll ur hans hand. Han öppnade ögonen och såg på sin vän.

Orörlig stod han, i samma ställning, lutad mot väggen. Hans blick gick från hustrun till vännen. Det hade varit som plötslig, kroppslig smärta, som om hans hjärta hade krympt ihop, sedan kände han ingenting. Han endast väntade, visste icke på hvad. Han hade sett Cathrines blick, sedan var där icke mera.

Slagurets pendel gick och gick i tystnaden.

Då reste sig Cathrine. Hennes hand knöt sig om stolens stöd, och ansiktet var hvitt som lärf.

“Vi råkas aldrig mera, Johan Abraham Giese,” sade hon.

Så gick hon stilla ut ur rummet.

Då brast det samman för Mauritz Wendt. Med hufvudet mot armarna låg han på fönsterpallens höga steg, de starka skuldorrna skakades af konvulsiviska, undertryckt gråt. När Johan Abraham föll på knä vid sidan af honom, sökte hans hand för sista gång vännens i en lång tryckning. Så gick Johan Abraham Giese.

På golfvet låg en sprucken fiol.

Hvad den stunden kostade Mauritz Wendt förstod ej en gång hans hustru. Hon hade gått in i sitt äktenskap som ett barn, som lugnt och förtroendefullt går med den, som är god och vänlig mot det, och hon hade haft det godt vid hans sida. Hennes känslolif hade icke väckts, och hon visste icke, om där bodde något på djupet.

(Forts.)

TVÅ KVINNLIGA VIOLONCELLISTER.

GUILHERMINA SUGGIA.

MARGUERITE CAPONSACCHI.

TEATER OCH MUSIK.

MOZARTJUBILEET Å K. TEATERN inleddes i lördags med uppförandet af “Don Juan”, mästarens förnämsta opera, som nu, högtiden till ära, framträdde med nya dekorationer, nya dräkter och ny iscensättning. Åtskilligt af det nya var bra, men mot vissa delar, särskildt af iscensättningen, kunna mycket befogade anmärkningar göras. Att t. ex. framställa den mördade guvernören som staty till häst i tredje akten, men låta honom i den fjärde, efter besöket hos don Juan, apo-teoseras som staty till fots och till på köpet med donna Anna vid sina fötter, är ju meningslöst. Samma är förhållandet med de don Juan kringfladdrande balettdamerna i slutet af supescenen efter guvernörens något omotiverade utmarscherande i — sidokulisserna. Balscenen var däremot förträffligt anordnad och glansfull.

Operan hade nu ytterligare vunnit i intresse genom upptagandet af flere recitativ med pianoackompanjemang. Dessa recitativ bidraga och att förtydliga sammanhanget mellan de olika scenbilderna. Men att som nu skett placera donna Annas nyupptagna f-dur-aria, oegentligt kallad “brefarian”, och don Octavios b-dur-aria omedelbart efter hvarandra i näst sista tablån är väl ändå ej riktigt och välbetänkt.

Utförandet, som förtjänstfullt leddes af hr Nordqvist, var i vokalt hänseende ganska tillfredsställande. Bäst voro fruarna Östberg (Elvira) och Lykseth-Schjerven (donna Anna), den förra genom sin eminenta sångkonst, den senare genom sin präktiga stämma, den där dock aldrig kan blifva af full verkan, så länge det otydliga och läspande textuttalet ännu kvarstår. Föredraget af hämndarian i första akten kräver mera nyantering; det blef nu för jämstruket forceradt. Och att brefarian kan sjungas bättre, det visade fru Östberg nyligen å en konsert i Musikaliska akademien. Hr Forsells Don Juan är känd och sig lik med både förtjänster och fel. Detsamma kan sägas om hrr Sellergren (guvernören) och Stiebel. Den senare hade som Leporello anlagt en mask som en hederlig roslagsskeppare, och hans evinnerligt slängande armar voro i en ständig irriterande rörelse. Hr Malm hade en god afton som don Octavio, och som det unga paret Zerlina och Mazetto voro fröken Hesse och hr Strömberg väl på sin plats. Några ojämnheter äfvensom oriktiga insatser förekommo här och där. — Salongen var till sista plats fylld med en festklädd publik. I k logen märktes konungen, kronprinsen och hertigparet af Västergötland. Operan slutade först tio minuter före tolf.

Före “Don Juan” visades en tablå, föreställande Mozarts byst, som lagerkransas och blomstersmyckas af Apollo och de nio muserna, medan bakom scenen en kör sjunger mästarens “Ave verum corpus”.

På söndagen uppfördes “Trollflöjten” och på måndagen “Figaros bröllop”. Båda dessa operor gäfvö ett mera blandadt godt intryck än “Don Juan”. I den förstnämnda var särskildt fru Hellsström ypperlig som Rosina, liksom och hr Malm förtjänar erkännande för sin vackra och värdiga tolkning af Taminos tacksamma parti. Fru Östberg (Nattens drottning) var denna afton ej fullt så disponerad som kvällen förut, men be-segrade äfven nu genom sin konstnärliga behärskning

alla svårigheter. Nämnas böra och hrr Sellergren och Wallgren som Sarastro och Talaren. Nästan öronpinande var tärnetrion hos Nattens drottning. Ett behagligt afbrott mot densamma utgjorde de tre genierna.

Angående utförandet af “Figaros bröllop” hafva vi helt nyligen haft tillfälle uttala oss. Vi vilja nu endast nämna, att fru Lykseth-Schjerven denna gång utförde grefvinnans roll, åt hvilken hon i apparition och spel förlånade ett fint och tjugande begag. I vokalt hänseende gjorde sig äfven här ofvan påpekade brister beträffande textuttal och andhämtning gällande. Och det är verkligen skada för den vackra stämman.

Söndagens föreställning anfördes af hr Järnefelt och måndagens af hr Henneberg. Båda föreställningarna voro fulltaligt besökta och bifallet lifligare än Don-Juans-aftoneu.

F. Hbg.

DRAMATISKA TEATERN bjöd föregående torsdag på en premiär, som utföll så sällspordt lyckligt, att programmet torde bli bestående lång tid framåt. Det var den under särdeles tragiska omständigheter hastigt borttryckte danske författaren Gustav Esmanns posthuma lustspel “Far och son”, som uppfördes och förskaffade teatern den glädjande framgången.

Danmark äger många duktiga dramatiska författare, men få besitta Esmanns esprit och fina hörsel för det moderna lifvets tonfall, och ännu färre äga en så tillspetsad teknik som hans.

“Far och son” tillhör otvivelaktigt hans allra bästa sceniska alster; det är ett stycke modernt Köpenhamn med karaktäristiska typer, raskt och elegant uppritade med Esmanns hvassa etsnål och satta i rörelse af en verkningsfull scenisk handling, hvars sista akt — fullbordad af E. Christiansen — sammansmälts med de föregående, utan att stycket förlorat någon af sin egenartade Esmannsbouquet.

Utförandet var det bästa Dramatiska teatern på länge presterat. Hr Palme som grosshandlaren Holm föreföll kanske ej riktigt varm i kläderna vid pjäsens början, men redan mot slutet af första akten behärskade han fullt den för honom ovanliga rollen, figuren fick karaktär, lif och värme. Rent af lysande framstod frkn Borgström som den amerikansk-danska unga damen. En miniatyrmålning visserligen, kan man säga, men med en sådan målnings läckert skimrande tärger och utsökta penseldrag. Hr Hanson, den i början yra och lättisninga, sedan målmedvetna och vägbrytande ungdomens representant, gaf sin roll med käckhet och värme, och bifigurerna, tolkade af fröknarna Klefberg, Lindstedt och Zanderholm, fru Deurell samt hrr Arehn, Ekelund och Envall bidrogo alla till en konstnärlig ensemble.

E. H—n.

VASATEATERN Med hvad rätt än de goda danskarna i dessa tider kunna klaga öfver, att de svenskes hjärtan vändt sig ifrån dem, på teaterområdet äga deras klagomål dock sannerligen ingen hemul, i den grad som Stockholm nu sedan månader lefvat i danska divors och danska pjäsers tecken. En enda kväll i den gångna veckan gaf oss således tvänne köpen-

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:r 5 (996)

TORSDAGEN DEN 1 FEBRUARI 1906

19:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
IDUN, VANLIGA UPPLAGAN KR. 6:50
IDUN, PRAKTUPPLAGAN » 8:—
IDUN, BIBELUPPLAGAN » 11:50
IDUNS MODETIDNING » 2:—
LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

UTGIFNINGSTID:
HVARJE TORSDAG.
ANNONSPRIS:
25 ÖRE PR MM. FÖRE,
20 ÖRE EFTER TEXTEN.
FÖR UTL. ANNONSER 40 ÖRE.

HUFVUDREDAKTÖR o. UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG.
MOTTAGN.-T. KL. 2-3. ALLM. 402, RIKS 8660.
BITRÄDANDE REDAKTÖRER:
J. NORDLING o. E. HÖGMAN.

BYRÅ
51 DROTTNINGGATAN 51.
REDAKTIONEN KL. 10-4.
EXPEDITIONEN KL. 9-5.
ANNONSKONTORET KL. 9-5.
ALLM. TEL. 61 47. RIKS 1646.

ALLA SKRIFVELSER I REDAKTIONSÄNGELÄGENHETER BÖRA STÄLLAS TILL IDUNS REDAKTION, EJ TILL NÅGON RED.-MEDLEM PERSONLIGEN. REDAKTIONSTELEFONER: ALLM. 98 03, RIKS- 16 46.

ANTRACITE

uteslutande från af oss representerade grufvor.

Varumärke.

Varumärke.

Briketter, Hushållskol & Cokes.

Åta oss leveranser i partier om minst 1 hektoliter.

Rikstel. 5 75. H. G. Söderbergs Import-Akt.-bol. Allm. Tel. 25 82.
59 14. Hufvudkontor: **Slussplan 63 A.** 4 51.

Beställningar å kalla rätter,

såsom färser, à la dauber, vol-au-venter, mayonnaiser, croustader, kroketter, äfvensom å matbröd, kaffebröd, småbröd, bakelser, tårtor, glace, apelsinmarmelad, apelsinsaft och konfekt, likaså å medvurst, fläskkorf, pressylta, kalfsylta m m., emottagas dagl. under tiden 20 jan.—1 juni.

Elisabeth Östmans Husmoderskurs,
Stockholm, 34 Jakobsbergsgatan, 3 tr.
Allm. Telefon 93 02.

Strängnäs Hushållsskola.

Matlagning, bakning, syltning o. d., konstsoömnad, knyppling, linnesöm m. m. Afgift 75 kr. pr mån. Prospekt och upplysningar genom Fru M. Braune, Strängnäs.

Middagsinackordering

önskas af ung, bildad dam i godt hem. Svar med pris till Middag kl. 5, Iduns exp.

En mångårig Modeaffär, väl utarbetad, med fin kundkrets, i en af södra Sveriges större städer, är att öfvertaga nu eller i juli månad. Svar märkt "Fin modeaffär 5,000", Iduns exp., Stockholm f. v. b.

H. G. Groms & Son,
Göteborg, Korsgatan 12,
rekommendera såsom särdeles goda kvalitéer:
Konjak å 2,50 pr liter.
Whisky » » »
Portvin » » »
Madeira » » »
Häraf kunna erhållas: profylador om minst 18 literbuteljer — sortiment enligt köparens önskan — 40 kr. pr låda, netto, fritt hvarje järnvägs- och ångbåtsstation.
Förskottslikvid torde åtfölja beställningen — enklast i postanvisning.

Blomstervänner.

KORO är vid pröfning funnen vara utan jämförelse bästa blomstergödning.

Öfverraskande resultat uppnådda.
Pris 60 öre pr ask hos alla Frö-, Frukt- och Blomsterhandlare m. fl.
Sändes äfven fraktfritt direkt från fabriken mot insändande af 80 öre.
Fabriksaktiebolaget Savona,
Hudiksvall.

Au bonheur des Dames
60 Drottninggatan 60.
Specialité: Siden- och sammetsband samt öfriga till damtoaletten hörande artiklar. Största lager, billigaste priser.

Van lärarinna mottager fr. o. m. 1 febr. 6 å 7 års barn i och för undervisning i vanliga skolämnen. St. Badstugat. 70, 4 tr. t. v. Kl. 12-3.

FÖRNÄMSTA MARGARIN

Arboga Margarinfabriks högsta märke.

Årets första häfte af Iduns Modellkatalog Iduns Modetidning n:r 1

med rikhaltigaste och modernaste urval för säsongen, nu utkommet och expedieradt.

De som ej prenumererat kunna erhålla lösn:r genom närmaste bokhandel eller tidningskommissionär, eller ock portofritt direkt från oss om 50 öre insändes i postanvisning eller sparmärken.
Iduns Exp., Stockholm.

Lektioner i handarbete

gifvas af fru Ada Meyerson, Karlavägen 4, Stockholm. Beställningar å broderier och ritningar samt märkning utföres väl och skyndsamt.

Obs! Franska snövitfäsmemoret i Stockholm är flyttadt till Norrmalmstorg n:r 1, en trappa upp i rymlig och väl belägen lokal. Begär prospekt.

Patenterade
H. E. Ekströms Jästmjöl.
Bästa jästningsmedel vid färbakning
Örebro Kem. Tekn. Fabrik.
— Etablerad 1855. —

Prenumerera på Idun!

Ett nytt litterärt storverk för hela det svenska folket!

Gratis

erhålla illustrerade tidningen **IDUNS** alla abonnenter för 1906 del af den nyupptäckte författaren **Olof Högborgs** med 5,000 kronor prisbelönta verk: **"Den stora vreden; nordsvenska öden ur häfd och sägen.** Offentliggörandet började i nummer 1 i tidningens romanbilaga. Iduns romanbilaga ensam är värd **Iduns årspris Kr. 6:50.** Prenumeration torde ske oförtöfvadt å närmaste postkontor eller bokhandel. Lösnummerabonnement hos alla våra kommissionärer. Kommissionärer för Idun antagas; goda villkor.

DEN FRISKASTE

och Angenämade är **F. Paulis**

ELECTA

Eau de Cologne

Ser ut så här

Köp intet Siden

utan att först hafva begärt prof på våra garanteradt solida, utmärkt vackra nyheter i svart, hvitt och kulört.
Specialité: **sidentyger** till **brud-, bal-, sällskaps- och promenadtoiletter** samt till **blusar, foder** m. m. från 90 öre till 18 Kr. metern.
Vi sälja **direkt till privatpersoner** och sända de utvalda sidentygerna **tull- och portofritt** till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern, S 4, (Schweiz),
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk Gymnastik,
medför enligt kongl. maj:ts medgifvande samma kompetens o. rättigheter som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom Dr J. Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm

Doktor A. Kjellbergs Kurser
i Massage och Sjukgymnastik.
Okt. till Maj. Maj till Okt.
Prospekt. Stockholm, Mäster-Samuels-gatan 70, 2 tr.
Gymnastiskt-Ortop.-Institut.
Brunkebergstorg 13, 2 tr.
Mottagning hvardagar kl. 1/2 2 e. m.
Herrar 7-9 o. 2-4. Damer 1/2 11-1/2 1 o. 2-4. Prof. Dr A. Wide. Dr S. Wallgren.

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m. i tusental. Insänd hårprof så erhållas flera arbeten att välja på. Obs! Vi signera ej postpaket med "Hår". Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58.

Dambindlar med och utan lif-band a 1.75, 1.50 pr dussin mot efterkräft. Fru Leopold Sjöberg, Norrköping.

VITTELVATTEN, verksamt mot gikt och reumatism rekvideras hos Major W. Aman, Söder, Sthlm.

Kvinnliga juridiska byrån, *Triewaldsgränd 2, Stockholm.*
A. T. 143 23.

Tidholm's Fantasi möbler
rikhalt. urval i fornn. stil. Fullst. rumsmöbler.
mang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster. Begär prisuppgifter från Tidholm's Bruks Aktiebolag, Tidholm. Försäljningsmagasin Beridarebansg. 27, Birger Jarng. 1, Stockholm.

Högstedt & C:o
32 REGERINGSGATAN 32 STOCKHOLM.

Specialitet:
Bordeaux & Bourgogne-viner
Billiga priser.

Fjärde häftet af "Moster Emmas" väfbock.
Nya moderna och lättvårda mönster till mattor, gardiner, möbiltyger m. m. erhålles mot postförskott från Fru Emma Andersson, Kneippbadet.

HERM. MEETHS
Sv. och Kul. **VELVET o. SAMMET**
1:a kv. Billiga priser! PROFVER till landsorten på begäran!

Till salu.
En äkta hvit bulldogg (hane). 2 1/2 år gammal och fallen efter på kontinenten prisbelönta föräldrar finnes till salu. Vackert exemplar. - Läs uppsatsen ang. bulldoggar i Idun nr 2 d. å. - Pris 275 kr. Svar till "Hvit bulldogg", Iduns exp. före den 15 febr.

Rudholms Kakelfabrik
Eorcköping.
Enkla och dekorativa kakel-ugnar i modern smakriktning. Ill. priskurant på begäran.

NU är tiden inne för den, som vill förtjäna pengar. Skrif och blif agent för **Varu-Nederlaget, Oskarshamn.** Illustrerade prishistor mot 10 öres porto.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT- AKTIEBOLAG

Etableradt i Stockholm 1880

1:a Anthracit

Hushållskol Cokes Briketter

Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon 1 79, 66 10.

4 Kronor och mera pr dag.
Hemarbet-Stickmaskin-Sällskapet. Personer sökas, såväl män som kvinnor att sticka på våra maskiner. Enkelt och lätt arbete hemma under hela året. Förkunskaper ej nödvändiga. Afstånd af ingen betydelse. Vi köpa arbetet.
Th. Swahn & C:o Malmö, Östra Kajgatan 5.

Barngarderoben

alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpreda, utgifves äfven år 1906 efter samma bepröfvade plan som hittills. Med sitt en gång i månaden utkommande 16-sidiga nummer, innehållande ett åttiotal illustrationer öfver allt, som hör till våra barns dräkt från de spädate åren till vuxen ålder och åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga, ersätter tidningen mångfaldt den ringa prenumerationsafgiften af 3 kronor pr år genom den nytta och den besparing, dess praktiska innehåll bereda hvarje hem.
Hvarje husmoder, som själf ombestyr sina barnkläders förfärdigande i hemmet, bör ej försumma att prenumerera på prof, ett halft år kr. 1: 60, helt år 3 kr.

Lars Montens Neutrala Kärvtål till yllevätt och Oleintvål till linnetvål användes lämpligast sålunda:
1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.
Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker.
Nr 19 Stora Nygatan. - Nr 29 St Paulsgatan.
Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

I likhet med föregående år utförsäljas med extra rabatt å hvarje stycke
Hvita Broderade Remsor
(extra prima kvalitet å madapolam).
J. F. HOLTZ,
- H. M:t Drottningens Hofleverantör -
5 Brunkebergstorg 5, 8.
35 Stora Nygatan 35 och 8 Sturegatan 8.
OBS! Order från landsorten exp. omg. Prover sändas på begäran.

Enhvar kan spela
efter 1/2 timmas öfning.
150 st eleganta 5- och 6-accords Guitarrzittor af finaste amerikanska fabrikat. Försändes välstämda med 10 st. svenska noter, skola, stämpipa, stämnyckel och spelring, förpackade i fin låda, mot efterkräft 10 kr. för 6 acc., 9 kr. för 5 acc. Zittorna ha förut kostat 20-25 kr. Lagret måste slutsäljas, passa på i tid. Zittran återtages om den ej blir till belåtenhet. E. Hallenquists Musikhandel, Malmö.

MUSIK-INSTRUMENT
alla slag köpes bäst och billigast hos C. B. STRANDQVIST, Helsingborg. Dragspel 100 olika alla illustrerade. Äkta Magdeburger- o. Wienerdragspel, Flöter, Guitarrer, Zittor, Flöjter, Klarinetter, Occarinor, Cansertiner, Äkta Italienska Mandoliner, Munspele, Strängar och tillbehör m. m. Priskurant med öfver 200 illustrationer sändes på begäran gratis och franco.

Schweizerbroderier.
Hvita broderade Remsor, Väfnader, Spetsar m. m. Absolut största urval, billigaste priser. Rikt profsortiment till landsorten.
Broderiaffären,
24 Kommandörsgatan, 1 tr. (Hörnet af Sibyllegatan).

I Syskolan
för klädsömnad
mottages dagligen elever. Kursen beräknas från inskrifningsdagen. Prospekt på begäran.
7 Grefturegatan 7.
Allm. Tel. 218 75.
Lotten Billquist.
Obs! Aftonkurs 2 gånger i veckan.

Silkesrep
till salu. Waller, Tulegatan 21, Sthlm. Säkkrast 4-5 e. m. Tel. Brunkeb. 13 14.

CIBILS
flytande Köttextrakt
(36 Hedersdiplom och Guldmedaljer) rekommenderas.
Bruksanvisning medföljer hvarje flaska.

Hushållsskola.
I ett godt hem beläget vid Omberg-kunna unga flickor erhålla grundlig undervisning i allt som hör till ett hems skötande. Enklare o. finare handarbeten samt konstväfnad. Kursen börjar 1 febr. och slutar 1 maj. Pris 85 kr. pr månad. De bästa ref. kunna erhållas.
Eda Rhenström, Alvastra.

Hur användes
LIEBIG'S
KÖTT-EXTRAKT?
1/4-1/2 tesked häraf upplöses i kok-hett vatten, då en kraftig, fett- och limfri buljong genast erhålles. Till-sätt salt, något soppfett, potatis eller bröd, så blir smaken densamma som vanlig köttsoffa har. Buljongens färg bör vara mörkgrul ej brun.
Drygare och mer ekonomiskt än kapslar och s. k. "flytande buljong".
Försäljes genom alla speceri- & delikatesshandlande.

Fint möbl. våning,
genast, billigt, vid n. Nybrog. Riks 35 90, Allm. Tel. Ö. 12 45.

Bäst och billigast köpas: **Musik-**flera olika slag. **Instrument** af prima beska. **Instrument** fenhet och ytterst väl justerade, samt äkta, rena och oförfal-skade, hos Frälsnings-**Ceylon** mens Handelsdepartement, - **Téer**, Östermalmsgat. 24 & 26, Stockholm 5. Begär vår nya illustr. priskurant, som sändes gratis! Vid rek. torde denna tidning återopas.

Praktisk väfbock af Nina von Engeström, exp. endast från Väfskolan i Örebro å 3 kr. Väfkurser pågå nästan oafbrutet. Beställningar mottagas.

Lagermans
Surprise
är ett silfverpolérme-del, som, genom sina goda egenskaper, väckt ett stort och berättigadt uppseende. -
Silfret blifver som nytt. Det angripes ej.
35 och 60 öre pr fl.

Kurs i Klädsömnad.
Lotten Dahlström.
Storkyrkobrinken 6, Allm. Tel. Storkyrkan 208.
Ref.: Fröken Hulda Lundin samt Fredrika Bremer Förbundet.
Prospekt på begäran.

Nedsatt pris!
Pärmar till
IDUN 1905
och föregående år
tillhandahållas till följande priser:
Iduns pärmar, röda med guldröck ... 1: 50
Do, röda med vackert bronstryck ... 1: -
Iduns Romanbibliotek, röda eller gröna 0: 50
Iduns Hjälpreda, röda eller gröna 0: 50
Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns Expedition, om rekvisition och likvid i postanvisning insändes.

Aktiebolaget Göteborgs Bank
i. d. Göteborgs Enskilda Bank
12 Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.

Hotell Horn, Stockholm, första klas hotell, centralt beläget invid Gusta Adolfs torg. Rum till moderata priser Rikstel. 56 50.

HOTELL PRIMAVERA,
Via Veneto, Rom.
Innehafvare: Castelli & Atzel.
1:sta kl. Familjehotell, beläget midt emot Drottning Magueritas Residens och Svenska Ambassad-hotellet.
OBS! Svenska tidningar.

ALLCOCK'S PLÅSTER
Hvarhelst Ni har ondt lägg ett

Mot influensa, reumatism förkyllning, hosta, svagt bröst ischias, astma m.m.

Medlet har varit använt i öfver 50 år. Föreskrifvet af läkare och såldt af apotekare i hela den civiliserade världen. Garanteras att icke innehålla belladonna opium eller något annat gift.

DET URSPRUNGLIGA och ENDA ÄKTA FORÖSA PLÅSTRET.

Målarskolan,
5 Biblioteksgatan, 1 tr.
Lektioner gifvas dagligen uti Akvarell, Olje-, Gobelin- o. Porslinsmålning. Gyllenlåder, Läderplastik. Anmälan tid 10-4. OBS! Valsorterad lager i Porslin. - Porslin emottages till bränning.
Emma Nordberg & Augusta Peterson.

Ung flicka af god familj, fullt kunn i engelska (vistats ett år i Englan samt något i tyska och franska önskasåsom ressälls' ap medfölja familj ti utlandet. Referenser finnas. Sv. märkt "Språkkunnig", Nordiska Annonbyrån, Göteborg.

Hus
i Stockholm
gifvande god ränta å insatt kapital Ludvig Schlesinger, 27 Hollandaregata Riks 70 57, Allm. 59 59.
Edert eget porträt som brosch!
Manschettknapp Kravattnålar etc., emalj och elfeben tillverkas efter hvar fotograf. Konstnärl. utförande och fukomlig likhet garanteras. Katalog gratis Carl E. Dahlberg, Vegatan 8. Göteborg.

Prenumerera på Idun
EXTRAIT VEGETA
BÄSTA MEDEL FÖR HÅRETS VÄR
ED. PINAUD 18 PLACE VENDÔ PARIS
Lätt arbete, stor fötjänst! Blif återförsäljare för John Fröberg, Finspong. Illustr. prisk. gratis, ej franko.